

Pinja Tuori

Nuopparin uudelleensuunnittelu yhdessä nuorten kanssa.

Lehden ja tulevaisuuden lukijoiden yhteistyön kehittäminen suunnittelun kautta.

Opinnäytetyö

Kevät 2015

SeAMK Liiketoiminta ja Kulttuuri

Muotoilu

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja Kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Muotoilu

Suuntautumisvaihtoehto: Graafinen Muotoilu

Tekijä: Pinja Tuori

Työn nimi: Nuopparin uudelleen suunnittelu yhdessä nuorten kanssa: lehden ja tulevaisuuden lukijoiden yhteistyön kehittäminen suunnittelun kautta

Ohjaaja: Esa Savola, Vuokko-Takala Schreib

Vuosi: 2015

Sivumäärä: 66

Liitteiden lukumäärä: 3

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, kuinka sanomalehden ja nuorten yhteistyötä voidaan hyödyntää lehden suunnittelussa osallistavan menetelmän eli workshopin kautta, ja kuinka workshopissa nuorilta saatuja tuloksia voidaan käyttää suunnittelussa. Tavoitteena on myös näyttää lehdelle, kuinka pitkälle on mahdollisuudet kehittyä, kun mukana suunnittelussa ovat lehden tulevaisuuden lukijat eli nuoret.

Suunnittelun kohteena on Kalajokilaakso-lehden nuorten lehtikerholle tarkoitettu aukeama nimeltään Nuoppari. Tarkoituksena on suunnitella workshopin pohjalta nuoria kiinnostava aukeama ja näyttää, mihin kaikkeen aukeaman on mahdollisuus kehittyä, kun nuoret ovat olleet mukana suunnittelussa.

Avainsanat: sanomalehti, nuoret

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Design

Specialisation: Graphic Design

Author/s: Pinja Tuori

Title of thesis: Redesign of the Nuoppari with the young people: developing cooperation between the newspaper and its future readers through design

Supervisor(s): Esa Savola, Vuokko-Takala Schreib

Year: 2015

Number of pages: 66

Number of appendices: 3

My thesis aim is to study how cooperation between a local newspaper and young people can be benefited in design by the newspaper through a participatory method, or workshop, and how the results obtained at the workshop could be utilised in design. My objective also is to show to the newspaper how much it will be possible to develop when the readers of the future of the paper, in other words the young people participate in the planning.

The target of the design is the Nuoppari pages of the Kalajokilaakso newspaper, aimed at young people's newspaper club. The purpose is how to design, based on the workshop, pages that are interesting to young readers and to show the development opportunities of these pages when young people have participated in its design.

Keywords: newspaper, young people

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo.....	6
Käytetyt termit ja lyhenteet	8
1 JOHDANTO	9
2 ASIAKAS.....	11
2.1 Kalajokilaakso-lehti	11
2.2 Nuoppari	12
2.2.1 Edelliset pohjat	12
2.2.2 Toimeksianto	15
3 MEDIAN MURROS	18
4 NUORTEN OSALLISTUMINEN MEDIATYÖHÖN	21
4.1 Muuttunut sukupolvi	21
4.1.1 Nuorempi ja vanhempi sukupolvi.....	23
4.1.2 Nykyajan sukupolvi ja journalismi	24
4.2 Aktiivinen kansalainen	28
4.3 Sanomalehtien suhde nuorisoon	30
4.3.1 Sanomalehtien ja nuorten suhde tutkimuksissa	32
4.3.2 Sanomalehtien lukemisen muutos.....	34
5 WORKSHOP TUTKIMUS	37
5.1 Workshop-menetelmä.....	37
5.2 Workshop-ryhmä.....	38
5.3 Workshopin tavoitteet	39
5.4 Workshop-prosessi	40
5.5 Workshop-tulokset	42
5.6 Workshop-ryhmän toiveet.....	44
6 UUDET TAITTOPOHJAT NUORISON AKTIVOIMISEKSI	46
6.1 Suunnittelutyön kriteerit	46

6.2 Ideat	46
6.3 Valinnat ja perustelut	51
6.3.1 Asiakkaan palaute	53
6.3.2 Päätökset asiakkaan palautteen pohjalta	54
6.4 Kehittäminen	54
6.5 Lopullinen tuotos	55
6.5.1 Nuopparin tulevaisuus	57
6.5.2 Nuopparin uuden tyylin käsikirja	59
6.6 Workshop-menetelmän käyttö tulevaisuudessa	60
7 YHTEENVETO JA POHDINTA	61
LÄHTEET	63
LIITTEET	65

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo

Kuvio 1. Kalajokilaakson Nuoppari-sivu 1, 26.1.2015	13
Kuvio 2. Kalajokilaakson Nuoppari-sivu 2, 26.1.2015.....	14
Kuvio 3. Kalajokilaakson Nuoppari-sivut 1-2, 27.10.2014.....	15
Kuvio 4. Sanomalehtien Liiton painetun sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus vuosina 2011-2013.....	33
Kuvio 5. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus tietokoneella/kannettavalla vuosina 2011-2013	34
Kuvio 6. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus matkapuhelimella vuosina 2011-2013	35
Kuvio 7. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus sähköisellä lukulaitteella vuosina 2011-2013.....	36
Kuvio 8. Pohja jolle merkitty lehden palstaleveydet, jota käytin workshopissa.	41
Kuvio 9. Luonnos, josta kävi ilmi ryhmäläisen kiinnostus tapahtumia ja myyntipalstaa kohtaan.	43
Kuvio 10. Luonnos, josta kävi ilmi ryhmäläisen kiinnostus yhteiskunnallista aktiivisuutta ja tavallisuudesta poikkeavia juttuja kohtaan.	43
Kuvio 11. Luonnos, josta käy ilmi kiinnostus matkailua ja isompaa juttu kokonaisuutta kohtaan.....	44
Kuvio 12. Luonnos taittopohjasta, joka on muokattu naistenlehtimäiseksi. Sivut 1-2.	47
Kuvio 13. Luonnos taittopohjasta, jotka on muokattu edellisen luonnoksen pohjalta. Sivut 1-2.	49
Kuvio 14. Luonnos taittopohjasta, joka on muokattu edellisen luonnoksien pohjalta, ja mallina lehden panoraama –sivu. Sivut 1-2.	50

Kuvio 15. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja ensimmäisestä valinnasta.	51
Kuvio 16. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja toisesta valinnasta.	52
Kuvio 17. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja kolmannesta valinnasta.	53
Kuvio 18. Luonnoksia logoista, joista myöhemmin valitsin vasemman yläkulman pallon.	55
Kuvio 19. Ensimmäinen vaihtoehto lopullisista taittopohjista.	56
Kuvio 20. Toinen vaihtoehto lopullisista taittopohjista.	57
Kuvio 21. Kolmas taittopohja, jossa vektorigrafiikka nimiö.	58
Kuvio 22. Kolmas taittopohja, jolla kuvanimiö.	59

Käytetyt termit ja lyhenteet

Tabloid	Sanomalehtiformaatti, jonka koko on leveydeltään 280 mm ja korkeudeltaan 400 mm (Herranen 2010).
Broadsheet	Sanomalehtiformaatti, jonka koko on leveydeltään 400 mm ja korkeudeltaan 560 mm (Herranen 2010).
Workshop	Työpaja tutkimuskeino.

1 JOHDANTO

Työni kohteena on tarkastella, miten sanomalehtiä voidaan kehittää osallistavalla menetelmällä käyttämällä lehden tulevaisuuden lukijoita eli nuoria. Kehityksen kohteenani työssäni on Kalajokilaakso-lehden Nuoppari-aukeama, jolle nuoret saavat itse toimittajan avustuksella tehdä juttuja. Nuoret ovat tärkeä kohderyhmä lehdille, mutta hyvin harvat lehdet ymmärtävät, että nuorilta mielipidettä kysyttäessä, saa modernin ja ajanmukaisen mielipiteen. Tällä ajetaan lehtien etua, koska nuoret ovat lehtien tulevaisuuden lukijoita ja tilaajia.

Viime vuosina muuttunut mediakulttuuri haastaa painettuja printtimedioita, nuorien keskuudessa lukeminen on siirtynyt mobiililaitteiden selailuun ja lukeminen on hetkellistä ja irrallista. Koko ajan pienempi määrä nuoria keskittyy pitkien juttujen lukemiseen vapaa-ajallaan. Netistä saatavan ilmaisen materiaalin määrä, ja sen ajankohtaisuus vie informaation tilaa lehdistä. Uutiset halutaan lukea helposti ja nopeasti sekä uutisten halutaan tulevan ajallaan. Netistä materiaalin saa tietoonsa minuutin tarkkuudella, mitä kaikki arvostavat hektisenä nykyaikana. Myös helppojen kädessä pidettävien laitteiden takia uutisten lukeminen on muuttunut mobiiliksi. Normaalin ison lehden lukeminen on hankalaa, jos ei istu pöydän ääressä tai lattialla. Useat lehdet ovat vaihtaneet tabloid-formaattiin, koska se helpottaa lukemista, harmiksi se hankaloittaa lehteä itseään, koska ilmoitustilaa tabloidissa ei juuri-kaan ole. Siksi ne monesti suunnataankin vapaa-ajan harrastukseksi, ja sisältö on suunniteltu sen mukaan.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia, kuinka sanomalehden ja nuorten yhteistyötä voidaan hyödyntää lehden suunnittelussa osallistavan menetelmän eli workshopin kautta, ja kuinka workshopissa nuorilta saatuja tuloksia voidaan käyttää suunnittelussa. Tavoitteenani on myös näyttää lehdelle, kuinka pitkälle on mahdollisuudet kehittyä, kun mukana suunnittelussa ovat lehden tulevaisuuden lukijat eli nuoret.

Nykyajan muuttuvassa mediakulttuurissa painetuilla sanomalehdille ei löydy samanlaista sijaa kuin aiemmin. Painetut sanomalehdet joutuvat koko ajan enemmän taloudellisiin ongelmiin tilaajien vähentyessä ja joutuvat pakon edessä vähentämään työntekijöitään. Koko lehtiala on suuren muutoksen alla, ja sen tulevaisuuden näkymät ovat surulliset.

Taloudellisen tilan heiketessä yhteistyö eri tahojen kanssa korostuu tärkeäksi, jotta lukijat pystyttäisiin pitämään. Esimerkiksi yhteistyö koulujen kanssa on erityisen tärkeää, koska nuoriin täytyy pystyä vaikuttamaan jo ennen oman elämän aloittamista ja omilleen muuttamista. Jos nuori lukee sanomalehtiä jo ennen omilleen muuttamista, on mahdollista, että nuori tilaa lehden myös omilleen muutettuaan.

Täytyy muistaa, että tilanne vaikuttaa vielä suuremmin pienten paikkakuntien paikallislehtiin. Jos paikkakunnalla ei ole nuoria vetoavia opiskelupaikkoja, hyvin usein nuorempi väestö muuttaa muille paikkakunnille opiskelemaan. Tämä vaikuttaa suuresti lehden tilaajien ikähaarukkaan. Tätä kautta työni yhdeksi aiheeksi valikoitui paikallisuus, paikallislehdet ja nuoret. Kuinka tärkeää paikallislehdelle yhteistyö paikkakunnan koulujen ja muiden ikäryhmälle tärkeiden paikkojen kanssa on?

Raportti etenee ensimmäisen luvun aiheeseen johdannon kautta toisen luvun asiakkaan esittelyyn. Luvussa esitellään asiakas ja toimeksianto, sekä suunnittelun kohteena oleva Nuoppari-aukeama ja sen tekijöiden lehtikerho. Tutkin myös, miten edellisessä pohjassa on nuoret otettu huomioon ja yleisesti pohjien toimivuutta.

Kolmannessa luvussa syvennyn toimeksiannon taustalla vaikuttaviin tekijöihin ja teoriapohjaan. Aiheena käsittelen sitä, kuinka uusi sukupolvi on muuttunut vanhasta, ja mitkä asiat muutokseen ovat vaikuttaneet. Pohjustan työtä myös käsittelemällä aihetta nuoret ja journalismi. Mutta kun puhutaan uudesta sukupolvesta ja mediasta, ei voida unohtaa vanhempaa sukupolvia ja sen vaikutusta nykysukupolveen. Luvussa on myös siitä, kuinka sanomalehteä lukevat nuoret voivat kasvaa tulevaisuudessa aktiivisiksi kansalaisiksi. Luvussa käsitellään myös paria Suomenlehdistö- lehden artikkelia, jotka liittyvät suunnitteluun, jossa otetaan nuoret kohde-ryhmäksi.

Neljäs luku käsittelee sitä, kuinka workshopia voidaan käyttää osallistavana menetelmänä lehden suunnittelutyössä. Tässä kohteena ovat nuoret ja sanomalehti. Viides luku on suunnittelutyötä ja teoriaa, ja viimeisessä luvussa pohdin, miten workshop toimi suunnittelun tukena.

2 ASIAKAS

2.1 Kalajokilaakso-lehti

Kalajokilaakso-lehti on Ylivieskassa toimiva paikallislehti, joka on ollut toiminnassa jo yli 80 vuotta. Kalajokilaakso-lehti ilmestyy kolmesti viikossa, ja sitä pidetään arvostettuna paikkakuntansa uutisten ja kaupanteon avittajana. Kalajokilaakso-lehden päätoimittajana toimii Seppo Kangas. (Keskipohjanmaan Kirjapaino Oyj). Kalajokilaakso on valittu Suomen toiseksi parhaimmaksi paikallislehdeksi kahdesti viikossa ilmestyvien paikallislehtien sarjassa Sanomalehtien Liiton kilpailussa vuonna 2014 (Kalajokilaakso-lehden mediakortti 2015, 1).

Kalajokilaakso-lehti ilmestyy kahdessa koossa, maanantaina ja perjantaina ilmestyy tilattava tabloid-lehti, joka on kooltaan pienempi, kuin keskiviikkona ilmestyvä broadsheet. Keskiviikkona ilmestyvä broadsheet-lehti on ilmaisjakelulehti, eikä se sisälly tilaukseen, vaan jaetaan levikkialueen kaikkiin talouksiin. (Kalajokilaakso-lehden mediakortti 2015, 2).

Kalajokilaakso-lehti toimii kymmenen muun lehden tavoin Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj:n alaisena. Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj on alueensa suurin mediatalo, joka harjoittaa kymmenen lehden julkaisutoiminnan ja niiden yhteisen uutisnetti-palvelun KP24:n lisäksi painaminen ja ohjelmistopalvelut. Konsernin liikevaihto oli vuonna 2013 26,7 miljoonaa, euroa ja sen henkilöstöön kuuluu n. 180 henkilöä. Konserni on iältään jo 97-vuotta, mutta sen toiminta-ajatus, henkisen ja aineellisen kasvun edistäminen viestinnän keinoin, on kantanut muutosten vuosien yli (Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj).

Asiakkaalle on jo aiemmin tehty koulutusliitteen uudelleen suunnittelu nuoret kohderyhmänä. Jarno Herranen (2010) on opinnäytetyössään suunnitellut Kalajokilaakso-lehden koulutusliitteen uudelleen käyttämällä nuoria kohderyhmänä. Koulutusliitteen tavoitteena on informoida jatko-opintojaan pohtiville nuorille tietoja alueen koulutustarjonnasta (Herranen 2010, 1).

2.2 Nuoppari

Nuoppari on Kalajokilaakso-lehden toimituspäällikön Liisa Ängeslevän (2015) mukaan lehtikerhon nuorten kanssa toteutettava sivu tai panoraama, jolle nuoret saavat lehden toimittajan kanssa suunnitella ja toteuttaa juttuja ja muuta sisältöä. Hänen mukaansa Nuopparin tavoitteena on ollut parantaa yhteistyötä nuorien ja lehden välillä. Tätä kautta on myös saatu uusia näkökulmia ja juttuaiheita toimittajille.

Kalajokilaakso-lehdessä nuorten lehtikerho on toiminut jo vuosikymmenten ajan. Kerhon toimintaa on vetänyt aina joku Kalajokilaakson toimittajista, ja vetäjä on vaihdellut. Lehtikerhoa on pitänyt Kalajokilaakson toimittaja Juhani Rintakumpu yli 20 vuotta ja sen jälkeen vastuuta kerhosta ovat jakaneet toimitussihteeri Sari Arffman, toimittaja Pirjo Kunelius ja toimituspäällikkö Liisa Ängeslevä. Kalajokilaakso-lehden innoitus lehtikerhon toiminnan aloituksena on ollut halu antaa nuorille mahdollisuuden oppia kriittistä lukutaitoa ja juttujen tekoon liittyvää työtä. Kalajokilaakso-lehden alueen lukiot antavat kerhoon osallistumisesta opintopisteitä ja kerhon suorittaa, jos on ollut mukana kokoontumisissa. Kokoontumisissa käydään läpi juttutyyppejä ja niiden tekoa, etiikkaa ja lehden tekoon liittyviä asioita. Lehden Nuoppari-pohjaan täytyy kirjoittaa tietty määrä juttuja suorituksen saamiseksi. Nuoppari on ensisijaisesti julkaisukanava, jota kautta hänen mukaansa lehtikerhon nuoret saavat äänensä kuuluville, ja lehtikerhon toiminnassa on ollut mukana vuosien aikana n. satoja nuoria. (Liisa Ängeslevän 2015)

Toiminta on muuttunut nyt vuonna 2015 kevyemmäksi. Edellisvuosina lehtikerhon kokoontumisia oli lukuvuoden ajan kerran kuussa. Kokoontumisien ensimmäinen osuus oli teoriaa, ja sen jälkeen juttujen ideointia, ja käsittelyä. Kalajokilaakso-lehdellä on tavoitteena pyrkiä samaan myös jatkossa. (Liisa Ängeslevän 2015)

2.2.1 Edelliset pohjat

Kalajokilaakson Nuopparin entiset taittopohjat (kuviot 1-3) olivat saman tyyppisesti suunniteltu kuin koko lehtikin, itse huomasi pohjan olevan kuitenkin hieman vanhoillinen ja ei niinkään nuorille suunnattu kuin sen pitäisi olla. Pohjista puuttuu monipuolisuus, ja taittopohja on todella jäykkä, tilaa ei ole kuin muutamalle jutulle ker-

rallaan. Tämä voi johtua myös siitä, etteivät lehtikerhon nuoret kerkeä opintojen ohessa toteuttaa monta juttua lyhyessä ajassa. Tämä rajoittaa taittopohjan käyttöä. Itse näen Nuorten juttujen kirjoittamista helpottavan sen, että pohjaan tuodaan pienempiä kokonaisuuksia, jotka muodostavat yhdessä toimivan ja kiinnostavan kokonaisuuden.

8

Maanantai 26. tammikuuta 2015 | KALAJOKILAAKSO

Mitä uuden- vuoden- lupauksia teit?

Lotta Haapasalmi, 16, Tampere
-En mitään, koska en kuitenkaan pidä niitä.

Rita Nuutinen, 18, Kangasala
-Lupaani imuroida joka viikko.

Jona Sälly, 23, Ylivieska
-Lupaani liikkua enemmän ja syödä terveellisemmin.

Mirva Pohjanen, 19, Orivesi
-Lupaani tehdä kaikki asiat, jotka olen jo pitkään halunnut tehdä.

Elina Takanen

Nuoret ohjaavat seurakunnan kerhoja

Ylivieskaan valmistui vuonna 2009 uusi seurakuntatalo, toimitalo Pietari. Toimitalo Pietarissa on toimittilat kaikille seurakunnan työsoloille. Yksi sisäkäytävä vie Nuorisosali Vitikseen, joka on suunnattu lähinnä rippikoulun käyville ja sitä vanhemmille nuorille. Myös kerhoja ja muita yhteisiä tapahtumia järjestetään Vitiksen tiloissa.

Kerhoja Vitiksessä pidetään monenikäisille työlle sekä pojille. Eri ikäryhmille on erilaisia kerhoja. Lähtökohdissa kerhoonohjaajien opastuksella leikillä ja ruutustaan erilaisiin peleihin ja lajeihin. Kokki- ja välipalakerhoissa tutustutaan ruuanlaittoon, erilaisiin päijälätköihin sekä helposti tehtäviin välipaloihin.

Asiakkuuskerhoissa tehdään monipuolisia askarteluita, ja opetellaan käyttämään erilaisia askarteluvälineitä. Kerhoonvetäjinä toimii kerhoonohjaaja- ja isokoulutuksen ensisijaisesti viikonloppuna, onko kiinnostuneita kerhoonohjaajia. Minusta tuntui, että haluaisin lähteä mukaan, joten nyt vedin 1.-2.

Milla Miettinen ja Laura Rauhala ohjaamassa kerhossa kokkailua. KUUSI OONA-HEINÖ

luokkalaistille välipalakerho, 15-vuotias Laura Rauhala kertoo.

-Kerhoihin kuuluu pöydätyksellä harjoitusta, mutta saamme muuten suunnitella itse kerhon ohjelman. Me yleensä kokkaamme ja syömme ensin, ja sitten lo-

puksi pidämme hartauden, nuumli toinen välipalakerhoon vetäjä Milla Miettinen.

Kerhot alkavat aina syyskuun, ja kestävät seuraavaan kevääseen asti. Oona Heinö

Toisen roska toisen aarre

Ylivieskalainen Jennica Tiitinen, 17, käy mielellään kirppareilla. Hän perustelee sen olevan hyödyllistä, sillä sieltä löytyy monenlaisia tavaroita edullisesti.

-Varsinkin opiskelijan budjetilla se on hyvä vaihtoehto, hän sanoo. Jennica Tiitinen kertoo, että alusta hän piti kirppareita ikäisinsä ja illottavina, mutta oppi ajan myötä kiertämään niitä. Hän muistee erään kerron, kun he kiertelivät kirppareilla yhdessä äitinsä kanssa. Äiti löysi lahjella eurolla astian, jonka arvo on 50 euroa. Toisen arvokas löytö oli 35 euroa maksanut kanna, jonka arvo on 135 euroa.

-Niinhän sitä sanotaan, että toisen roska on toisen aarre, minusta se sopii noihin tarinoihin, Jennica Tiitinen nauralta.

Kirppareilla on sekä hyvää että huonoa tavaraa. Jennica Tiitinen painottaa, että siitä voi tilittää hankimaan ihan mitä vain ikäni tarvitsee ja voi tehdä todella hyviä löytöjä. Itse hän käy silloin tällöin ja aina kun tarvitsee jotakin, hän etsii yleensä vaatteita.

Jennica Tiitinen kertoo ylipäätään, että viimeisten kirppari-työ oli kunnan talvikengät vain 50 sentillä.

-Se oli paras ostos pitkään aikaan, hän sanoo.

Jennica Tiitisen mielestä kirppareilla löytyi sopii ehdottomasti kaikille, hän ei keksi mitään järkevää syytä miksi joku ei voisi käydä kirppareilla. Kirppareilla näkee kaikenlaisia ja moni hänen omista kavereistaankin harrastaa kirppareilla kiertelyä.

Asioiden löytämiseen ei hänen mielestään tarvitse sen kummempin taitoa. Jos näkee jotakin mikä kiinnostaa, kannattaa penkoa koko hylly, hyllyjen kätkeistä saatavaa löytäjä lisää mielenkiintoista.

Hanna Nikulainen

Jennica Tiitinen esittelee paria kirppari löytöään.

KUUSI OONA-HEINÖ

Kuvio 1. Kalajokilaakson Nuoppari-sivu 1, 26.1.2015 (Kalajokilaakso –lehti 2015).

Taittopohjat on varmasti aikoinaan suunniteltu niin, että lehtikerhon nuorten on helppo suunnitella ja toteuttaa aukeama toimittajan avulla (kuvio 1.) Juttujen tekoon tarvittavien tekstien pituus ei saa olla liian pitkä ja taitto ei saa olla liian vaikea toteuttaa. Palstojen tarkoitus ja merkitys lehdelle täytyy olla helposti ymmärrettävä, jotta nuoret onnistuvat päämäärän toteuttamisessa.

Aukeaman taittoa on pyritty saaman nuorekkaaksi vaihtamalla tavallisesti käytettyä otsikko tyyliä nuorekkaampaan kursivoituun kirjaintyyliin. Myös kuville on annettu enemmän tilaa taitossa ja niiden merkitys on suurempi.

KALAJOKILAAKSO | Maanantai 26. tammikuuta 2015

9

Älypuhelin vie helposti kaiken ajan

Pakottava tarve katsoa uudet viestit joka viides minuutti vain huomatakseen, että mitään ei ole tapahtunut siitä kun viimeksi katsoit.

Näet tai kuulet jotain mielenkiintoista, kännykkä esin ja tilapäisesti soonein.

Kännykän unohtuessa, harot jatkavasti taskua ja tunnet ahdistuneisuutta. Ruokakalautanen täynnä ruokaa, pakko ensin laittaa pari twiittia ja kuvapostata Instagramin päivän ruuasta.

Nukkumaan ei voi mennä ennenkuin on selannut kaikki sosiaalisen median palvelut ja katsanut youtubesta uusimmat videot, tietysti löytyy ottaa vielä tyvää yöä -selfie. Tunnistatko nämä oireet itsessäsi?

Ask.fm, snapchat, kik, instagram, facebook, youtube, mihin enää tarvitaan oikeata elämää?

Olet varmaan törmännyt tilanteeseen, että vietät aikaa kavereisi kanssa, joko lomalla tai vain toisella se kännykkä kiltsee yhtenäin, ja miettii, että pitkö meidän juella jostakin?

Älypuhelimessa on myös paljon hyödyllisiä ominaisuuksia, kuten urheilsovelhuksia, navigaattori ja kääntäjä. Pystyy myös etsimään käden käänteessä valkkaapa vaikkapa kakkureseptin.

Kaksi tapaa käyttää puhelinta

Tytti Kauppila valittoi älypuhelimien peruspuheliin taittunutta, kuinka paljon se vei aikaa normaalista kanssakäymisestä.

Tommi Rajala käyttää paljon puhelinta, mutta peräjäkuultuuta myös älypuhelimien käytön hyötyjä.

Hyötyjä on reaaliaikainen ja mukauton viestintä. Asioiden jakaminen reaaliaikaisesti on kans mukava asia. Netin pääseminen ei ole enää niin pukeasta riippuvainen ja tämä seikka mahdollistaa paljon asioita, Tommi Rajala kertoo.

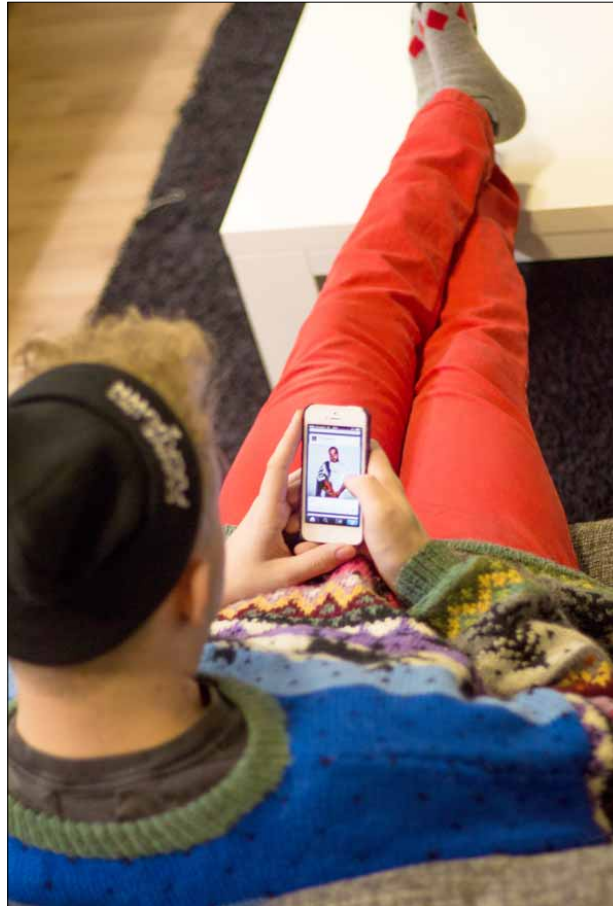
Liian kookuttava, en voisi kuvitella enään paluuta normaalii kännykän käyttöön. Vaikuttaa suoraan yötunin. Vastaukseen voi hyvin moni samasta.

Miksi sitten on se juttu mikä älypuhelimessa kouttaa ja miksi sitä käytetään niin paljon?

Tommi Rajala kertoo käyttävänsä älypuhelimia yhteydenpitoon samankaltaisiin ihmisiin, koska kokee, että ei löydä samankaltaisia ihmisiä asuinpaikkakunnaltaan. Tytti Kauppila puolestaan kertoo eniten pelaavansa kännykällä.

Totaleesti naimissa puhelimien kanssa

-Kaikkien eniten puhelmilla tulla pelattua, lihees yöitä päivä - ana ku tilanne sälli. Facebookissa tuli kans

roikuttua melko mallikkaasti. Sport Trackeria käytin lenkeillä ja kuvia tuli otettua aina mistä vaan keksi ja niitä oli kiva muokata. Olin totaleesti naimissa puhelimien kanssa, Tytti Kauppila kertoo.

Hän halusi älypuhelimesta eroon, kun tajusi viettävänsä sen kanssa liikaa aikaa. - Ei saanu tehnyä mitään, esimerkiksi työläisillä riipies puhelinta, eikä kommunikoinu muitten kaa. Sitte ku muut alko sanomaan,

et taasko pelaan, niin se alko ärsyttää, ku muut huomautti. Mutta siitä sitte hokassin, et se on mulle lihees koko elämä. Nyt jää alhaa muuhun, tulee soveltua, laitetuttua perinteisiä teksteireita ja kommunikointi ta

pahtuu tässä ja nyt. Älypuhelimien käyttö ei saa sirtää koko elämää verkoon vaan kavereita pitää tavata myös Ivenä. - Jos mietti konkreettista reaalelämää, niin se menee hukkaan jos on pelkästään

netissä. Asioita kuuluu ja pitää toteuttaa myös oheassa elämässä. Ihmiset tekevät enää liian vähän konkreettisia asioita yhdessä, Tommi Rajala tuunnii.

Henrik Jokitalo

Kuvio 2. Kalajokilaakson Nuoppari-sivu 2, 26.1.2015. (Kalajokilaakso –lehti 2015).

Taittopohjassa on ollut yksi suurempi juttu (kuvio 2.) ja muita pienempiä, jotka muodostavat aukeaman kokonaisuuden (kuvio 3.) Aukeamaan on haluttu kuuluvan kolumni ja yksi isompi juttu. Lehti haluaa säilyttää aukeamassa käytetyt kirjaintyyli, mutta muuten pohjien muokkaamiseen on annettu vapaat kädet.

Tämän hetkistä taitto-pohjista puuttuu asioita, mitkä tekevät aukeamasta uuden ja erilaisen verrattuna muiden lehtien nuorten osastojen aukeamiin. Nuoriso on

muuttunut ja heidän kiinnostuksensa aiheet ovat erilaisia kuin muutama vuosi sitten. Lehti hyötyy mahdollisuudesta tutkia, mihin suuntaan nuoriso on kehittynyt ja millä tavoin Nuopparista tehdään nuoria kiinnostava.

12 **KALAJOKILAAKSO** Maanantai 27. lokakuuta 2014

NUOPPARI

KALAJOKILAAKSON NUORTEN LEHTIKUUKKO

GALLUP

Mikä on lempivuoden-aikasi, miksi?

Emma Koskela
19v, koulun ja olin iloin koulun ja iloin työssä.

Hanna Heikkilä
16v, olen koulussa, olen iloin koulusta ja olen iloin työssä.

Emma Koskela
19v, koulun ja olin iloin koulun ja iloin työssä.

Emma Koskela
19v, koulun ja olin iloin koulun ja iloin työssä.

Emma Koskela
19v, koulun ja olin iloin koulun ja iloin työssä.

Emma Koskela
19v, koulun ja olin iloin koulun ja iloin työssä.

13 **KALAJOKILAAKSO** Maanantai 27. lokakuuta 2014

Nuori Aleksis Marja Björkin romaaneille

Käsitelmä:
Nuorista kirjailijasta kukaan ei tiedä vielä, mutta Aleksis Marja Björkin romaaneille on jo tullut suuri suosio. Nuori kirjailija on voinut saada suuren suosion jo nuorena.

Käsitelmä:
Nuorista kirjailijasta kukaan ei tiedä vielä, mutta Aleksis Marja Björkin romaaneille on jo tullut suuri suosio. Nuori kirjailija on voinut saada suuren suosion jo nuorena.

Jatko-opinnot tähtäimessä

Jatko-opinnot
Tutkimuslaitos Ota Saari oli ollut kahden päivän kokouksessa. Kokouksen puolesta puolesta on ollut kahden päivän kokouksessa. Kokouksen puolesta puolesta on ollut kahden päivän kokouksessa.

Ota Saari
Tutkimuslaitos Ota Saari oli ollut kahden päivän kokouksessa. Kokouksen puolesta puolesta on ollut kahden päivän kokouksessa.

Kuvio 3. Kalajokilaakson Nuoppari-sivut 1-2, 27.10.2014 (Kalajokilaakso –lehti 2015).

2.2.2 Toimeksianto

Opinnäytetyöni tarkoituksena on suunnitella Kalajokilaakso-lehdelle uudet taittopohjat ja ulkoasu Nuopparille. Pohjien käyttöön suunnittelen lisäksi myös ohjeet, joiden avulla voidaan määrittellä, miten käytetään mitään pohjaa ja mihin tarkoitukseen. Pohjien on myös tarkoituksena toimia myös muussa opetuksessa, esimerkiksi jos koulut haluavat opettaa nuorille, kuinka juttuja tehdään. Suunnittelen myös, millä tavalla nuoret saataisiin mukaan lehden kehittämiseen osallistavan workshop-menetelmän avulla. Testasin workshop-menetelmää Nuopparin taittopohjien suunnittelun kautta.

Workshopin avulla määrittelin, mikä nuoria saattaisi kiinnostaa lehdissä ja niiden sisällöissä. Tutkimusmenetelmänä toimi kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, eli tiedon rakennus tekijän tulkintojen mukaan.

Tavoitteina työlle oli parantaa yhteistyötä nuorten ja lehden välillä, ja tätä kautta myös koulun ja lehden yhteistyötä. Tarkoituksena oli testata, miten osallistava workshop toimisi tilanteessa, jossa nuorilta tarvittaisiin tietoa siitä, mitä he lehteen haluaisivat. Tarkoituksena on myös testata sitä, miten nämä ideat voidaan sitten käyttää suunnittelutyössä tässä Nuopparin taittopohjien suunnittelussa.

Lehti oli myös kiinnostunut siitä, miten he voisivat jatkossa toimia, jotta nuoret lukijat saataisiin säilytettyä lehden lukijoina ja tulevaisuudessa ehkä myös tilaamaan lehteä omilleen muutettuaan, koska tämän lehti tunsii olevan ongelmallista. Oli siis selvää, että koko lehteä ei voida alkaa markkinoimaan nuorille, vaan suunnittelu aloitettiin jo nuorille tarkoitettuun sivustaan eli Nuopparista.

Perimmäisenä tarkoituksena oli siis suunnitella uudet taittopohjat ja ulkonäkö Nuopparille, ja näiden pohjien haluttiin myös toimivan muussakin opetustarkoituksessa, esimerkiksi jos koulut haluavat harjoitella jutun tekemistä ja taittamista, niin näillä pohjilla voitaisiin harjoitella myös sitä. Pohjilla haettiin myös vaihtuvuutta Nuopparin ulkonäköön ja mahdollisuutta valita pohja sen mukaan, mitä nuoret itse lehtikerhossa haluavat.

Syventävässä työssäni (Tuori 2014, 25-30) haastattelin Kalajokilaakson päätoimitajaa Seppo Kangasta yleisesti, siitä mitä lehtien maailmaan kuuluu median murroksen aikana ja miten hän näkee nuorten vaikutuksen lehdelle.

Kangas toteaa, että heidän teettämänsä lukijatutkimuksen mukaan nuoret ovat haaste painetulle lehdelle. Lukijatutkimuksen mukaan keskiviikon ilmaisjakelulehteä luki 90% kyselyyn vastanneista, mutta ikäryhmän nuoremasta päästä vain 50%. Ikäryhmänä tutkimuksessa oli 15-39-vuotiaita. (Tuori 2014, 25).

Kangas pohtii nuorten perheiden tilaavan lehtiä kotiin vähemmän kuin ennen. Tämä osaltansa vaikuttaa nuorten lukijoiden vähenemiseen Kankaan mukaan, koska kotoa opitut tottumukset vaikuttavat nuoren lukutottumuksiin. Kangas toteaa lehtien tilaamisen vähenevän myös netistä saatavan materiaalin vuoksi. Kangas pohtii

materiaalin määrän ja sen helposti saatavuuden sekä ajankohtaisuuden houkuttavan nuoria. Hän kertoo myös, että nuorille sähköinen muoto voi olla tutumpi media kuin painettu sanomalehti. Vastakohtana taas hänen mukaansa painettu lehti on tutumpi media vanhemmille. (Tuori 2014, 25).

Kangas pohtii sanomalehtien ja koulujen yhteistyön sanomalehtiopetuksen kautta vähentyneen ja sanomalehden käytön opetuksessa yleensäkin. Sanomalehden käyttö hänen mukaansa on opetuksesta irrallista ja hetkellistä. Hänen mukaansa sanomalehtiopetus kouluissa nykyään ei vaikuta kovin paljon nuorten lukutottumuksiin, ja lehtiä täytyisi käyttää säännöllisesti, jotta vaikutus olisi pidempi aikaisista. (Tuori 2014, 26).

Sanomalehtiweekilla Kankaan mukaan sanomalehdet ovat mukana koulujen opetuksessa, tällöin kouluille annetaan lehtiä luettavaksi ilmaiseksi. Kouluilla käy lehdistä myös toimittajia vierailulla kertomassa työstään ja lehden teosta, kangas kertoo myös heidän järjestävän oppilasvierailuja lehteen. Kankaan mukaan oppilastyö on tärkeää, koska nuoret ovat tulevaisuuden lukijoita ja tilaajia. (Tuori 2014, 26).

Kangas kuitenkin huomauttaa, ettei koko lehteä voida suunnitella kokonaan nuoria kohderyhmänä pitäen, vaan lehden juttujen laatu ja muut ominaisuudet täytyvät olla kokonaisuudessaan niin laadukkaita, jotta kaikki kiinnostuvat lehdestä. Hänen mukaansa nuorten ääni pitää kuitenkin saada kuuluville ja sitä ei saa väheksyä. (Tuori 2014, 27).

3 MEDIAN MURROS

Väisänen (2011, 89) pohtiikin olettamusta tuovatko uudet formaattivalinnat ja formaattimuodot uusia kuluttajia printtimedialle? Väisäsen mukaan formaattien käsittely keskittyy sanomalehdistön eri formaatteihin, eli itse sanomalehden fyysiseen kokoon ja uusiin sovelluksiin, mutta myös tablettiin, joka on markkinat vallannut formaatti. Tablettia Väisäsen mukaan käsitellään printtimedian mahdollisuutena, mutta myös uhkana.

Väisänen (2011, 85) kertoo iltapäivälehtien, eli iltasanomien ja iltalehtien, edustavan vankimmin tabloidia, ja aikanaan Uusi-Suomi oli päivälehdistön uranuurtaja tabloidissa.

Väisäsen (2011, 85) mukaan suurin esillä oleva kysymys on se, että miten median eri muodot pystyvät vastaamaan ja käyttämään hyväksi nopeasti lisääntyvän digitaalisuuden ja miten uudet median sukupolvet määrittävät digitaalisen median ja suunnan, mihin digitaalisuutta kehitetään. Väisänen pohtii, miten media pystyy tuottamaan ja millä keinoin sellaista informaatiota, josta kuluttajat ovat kiinnostuneita. Väisänen huomauttaa, että informaation pitää myös olla sellaista, mistä kuluttajat ovat valmiita maksamaan jotain. Väisäsen mukaan myös eettisyyden vaatiminen lisääntyy koko media-alalla.

Väisänen (2011, 106-107) kirjoittaakin, että sanomalehdistö on ansaitalogiikkaan liittyvien valtavien ongelmien edessä. Väisänen kirjoittaa The Economistin raportissa, joka on tehty vuonna 2011 uudesta taloustilanteesta, ennustaneen laajassa mediakatsauksessaan sanomalehdistölle ongelmia, jotka johtuvat uutisten lähes reaaliaikaisesta ilmaisuudesta ja etteivät kuluttajat ole valmiita maksamaan, ainakaan vielä, uusista sisältömalleista.

Väisänen (2011, 94) kirjoittaa median vahvaan murrostilaan vaikuttavan monet tekijät, murrosta hänen mukaansa tarkastellaan teknologian, journalistiikan, eli sisällön ja mediatalouden kautta. Väisäsen mukaan näihin tekijöihin täytyy lisätä yksi uusi vaikuttaja, jota voidaan kutsua yhteiskuntakriittisyydeksi. Globaalit paineet Väisänen toteaa olevan yhtä suuret, kuin kuluttajapinnasta tulevat haasteet. Hän toteaa kuitenkin kaikkien eri murrostekijöiden riippuvuussuhde keskenään on

niin tiivis, että esimerkkinä finanssikriisi, joka on maailmanlaajuinen, vaikuttaa sekä median mainos- ja sisältötuloihin.

Väisänen (2011, 84) kirjoittaa median olevan melkein kaikkialla suurien haasteiden edessä. Hänen mukaansa uusina huolestuttavina makrotekijöinä median kannalta ovat tulleet mukaan taloudelliset uhkatekijät. Esimerkkinä Väisänen käyttää finanssikriisejä, julkisen vallan kriittisempi suhtautuminen median valtaan ja eurooppalaisten valtioiden velkakriisit. Väisänen kertoo myös esimerkkinä, että Unkarissa käyttöön on otettu medialaki, joka rajoittaa vapaan median toimintaedellytyksiä.

Väisänen (2011, 88) kirjoittaa digitaalisuuden vievän sanomalehdistön kehitysvaiheeseen, mikä on sille täysin uusi. Sanomalehdistön kehitys itsessään on ollut Väisäsen mukaan hidasta, jos sitä tarkastellaan pidemmällä aikavälillä. Esimerkkinä toimituksissa on siirrytty laajamittaisesti sähköisiin toimitusjärjestelmiin vasta 1980-luvun alussa. Väisänen kuitenkin huomauttaa, että suurempi merkitys median käyttäjille on sukupolvisella kehityksellä, koska suurin osa diginatiivista sukupolvesta kokee lehdistön nykymuodossaan vanhanaikaisena formaatilta ja sisällöltä.

Väisänen (2011, 89) kuitenkin toteaa verkkovyöryn voivan itse asiassa pelastaa suomalaisen printtimedian, jos eri muodot digitaalisuudesta nähdään todellisina mahdollisuuksina. Hänen mukaansa kehitys näyttääkin olevan kulkemassa siihen suuntaan, ainakin suurimmissa mediataloissa ja hänen mukaansa on perusteltua olettaa, että uudistumisella on kiire, koska koko ajan useampi kuluttaja pitää digitaalista julkaisua ekologisempänä kuin painettua.

Hankalan (2011, 26) mukaan tutkijat ovat moittineet sanomalehtiä jälkeenjääneiksi. Hän kertoo sanomalehtien joutuvan pohtimaan olemassaolonsa luonnetta uudelleen modernistuvalla aikakaudella.

Väisäsen (2011, 86) mukaan uudet mediateknologiat tuovat käyttöön uusia teknisiä mediavälineitä, jotka muuttavat medioiden selailua kaikin puolin, niin välineiden, ajan, paikan ja kulutustottumuksien mukaan, mutta Väisänen pohtiikin, miten tekniikka muuttaa itse median toimintaa. Hänen mukaansa muutama vuosi sitten suomalaista mediaa pidettiin innovaatioköyhänä.

Väisänen (2011, 86) pohtiikin, onko aiheellista pelätä tai olettaa uuden teknologisen sukupolven heikentävän median sisällön laadukkuutta? Hän pohtii, voiko digitalisoituminen lisätä median ansaitamahdollisuuksia ja tiputtaa pois ne toimijat, jotka eivät voi hyödyntää digitaalista toimintaympäristöä? Kuten seuraavissa luvuissa huomataan, myös Janne Matikainen (2011, 7) on todennut sen, miten tärkeää on havaita, ettei teknologia mahdollisesti muuta mediamuotoa, mutta muutokset voivat muokata itse media- ja ilmaisumuotoa.

Väisänen (2011, 85) on tutkielmassaan huomannut saman kuin Hankala. Väisänen toteaa, että sanomalehdistön kuolemaa on ennustettu jo vuosikymmenien ajan, mutta nyt vasta ensimmäistä kertaa printtimedia on todellisten haasteiden edessä, sisällöllisesti ja taloudellisesti.

4 NUORTEN OSALLISTUMINEN MEDIATYÖHÖN

4.1 Muuttunut sukupolvi

Matikainen (2011, 15) kirjoittaa J.P Roosin 1987 tekemän suomalaisen sukupolvi- jaon olevan tunnetuin. Jaottelun mukaan 1900- ja 1910-luvuilla syntyneet ovat sotien ja pulan sukupolvea, kun taas 1920- ja 1930-luvuilla syntyneet ovat sodan jälkeisen nousun ja jälleenrakentamisen sukupolvea. Jaottelun mukaan toisen maailmansodan tai sen jälkeen 1940-luvulla syntyneet kuuluvat suuren murroksen sukupolveen, ja lähiöiden sukupolvi on syntynyt 1950-luvulla. Matikaisen mukaan kiinnostava havainto kuitenkin on, ettei uudempia sukupolvia ole jaoteltu yhtä selkeästi.

Matikaisen (2011, 15-16) mukaan täytyy huomata, että uudemmat sukupolvet luokitellaan usein median ja viestintäteknologian kautta. Matikainen antaakin esimerkkinä Don Tapscottin jaottelun 2010-luvulta, jossa hän jakaa amerikkalaiset neljään sodanjälkeiseen sukupolveen, jossa 1977-1997 syntyneitä kutsutaan nettisukupolveksi ja 1998-2010 syntyneitä seuraavaksi sukupolveksi tai z-sukupolveksi. Matikainen toteaa kuitenkin etteivät Tapscottin hahmotelmat sovi täysin Suomeen, mutta hänen mielestään olisi kiinnostavaa tietää, rakentuuko Suomessa yhtä selvä nettisukupolvi, kuin Amerikassa.

Matikainen (2011, 22) kirjoittaa Tapscottin todenneen nettisukupolven tulleen maailmanlaajuiseksi. Hänen mukaansa nettisukupolvia tutkittiin 12 eri maassa, ja niiden huomattiin muistuttavan hämmästyttävästi toisiaan. Nettisukupolvesta on siis tullut globaali. Internetin yleistymisen myötä hänen mukaansa ovat nuorten paikalliset erikoispiirteet voineet hämärtyä. Matikainen kertoo netillä olevan yhdenmukaistava vaikutus, tai netti on yksi yhdenmukaistava tekijä globaalisuudessa, joka yhdenmukaistaa ja yhdistää ihmisiä ympäri maailmaa. Matikainen muistuttaa, että netti on kuitenkin melko harvinainen maailman köyhimmillä alueilla..

Matikainen (2011, 16) kirjoittaa nimittäneensä sukupolvia sosiaalisen median näkökulmasta osuneesti. Hänen mukaansa X-sukupolvi on digitaalisia maahanmuuttajia, kun taas Y-sukupolvi on digitaalisia- ja Z-sukupolvi on medianatiiveja. Mati-

kaisen mukaan X-sukupolvi opettelee maassa, jossa on uusi sosiaalinen media, kun Y-sukupolvi hallitsee tämän median, ja Z-sukupolvi on syntynyt tähän sosiaaliseen mediaan.

2010-luvulla yhteisöllisyyden sijaan on yksilöllisyyttä korostettu enemmän. Varsinkin vuonna 2012 instagram nousi pinnalle. Muutaman vuoden sisällä esille nousseita trendejä ovat olleet liikunnallisuus, terveys intoilut, selfiet ja belfiet ; kaikki liittyvät yksilöön itseensä ja sen korostamiseen. Silti yhteisöllisyyttä haetaan kaikkien näiden kautta, koska tulokset tulevat näkyville kaikille.

Vanhemmalle ja uudelle sukupolvelle yhteistä kuitenkin on, että suomalaisten perusarvot ovat pysyviä, esimerkiksi terveys, sosiaalinen harmonia, rehellisyys ja vastuullisuus sekä maailmanrauha. Mutta pysyvien arvojen rinnalle ovat nousseet yksilöllisyyttä korostava ja globalisaatioon sekä teknologiaan liittyvät arvot. Tutkimuksista on tullut selville, että internetin käyttäjät arvostavat yhdenmukaisuutta vähemmän, ja se selittää sen, kuinka individualismia korostavat aikakausi-lehdet ovat lisänneet levikkiään. (Matikainen 2011, 16).

Matikaisen (2011, 17) mukaan Suomen mediayleisö rakentuu erilaisista sukupolvista, joita syntyy uusia jatkuvasti. Sukupolvien kehitykselle ominaista kuitenkin on yhteiskunnallisen osallistumisen väheneminen ja luonteen muuttuminen. Matikainen toteaa sukupolvien arvojen olevan yllättävän pysyviä, yksilöllistymiskehitys on kuitenkin ilmeistä uudelle sukupolvelle.

Herkman ja Vainikka (2012, 27) muistuttavat, että vaikka nettisukupolvi on syntynyt ajalla, jossa heille netti on ollut arkipäivää, ovat he silti vanhempaa sukupolvea kuin 2000-luvulla syntyneet diginatiivit. Näille nuorille heidän mukaansa läsnäoleva mediamaisema, joka on mobiili, on elimellinen osa arkea. He toteavat nettisukupolven olevan siis siirtymäsukupolvi perinteisen ja uudempien sukupolvien välillä, ja heidän kauttaan on helppo peilata muutoksia, joita uusi mediaympäristö aiheuttaa.

4.1.1 Nuorempi ja vanhempi sukupolvi

Matikainen muistuttaa, että sukupolvista puhuttaessa on kuitenkin hyvä muistaa, ettei kyse ole vain nuoresta sukupolvesta, median ja verkon kohdalla yleisesti puhutaan nuorista, mutta ikääntyvä väestö Matikaisen mukaan kuluttaa mediaa yhtä paljon kuin nuorempikin väestö. Matikaisesta kiinnostavaa onkin, että kuinka paljon ikääntyvän väestön kulutus ja käyttö suuntautuvat aktiiviseen verkon käyttöön vai onko käyttö pitkälti passiivista seuraamista. (Matikainen 2011, 22).

Nuorilla netin käyttö on hieman aktiivisempaa verrattuna vanhempaan väestöön. Nuorilla nykyaikana netin käyttö on muuttunut sosiaalisen median sisällön tuottamiseen. Materiaalin tuottamisen sosiaaliseen mediaan ja yhteisöpalveluiden käyttö erottivat nuoret vanhemmista käyttäjistä (Matikainen 2011, 22.) Tämä saattaa kuitenkin olla muuttunut näiden muutaman lähivuosien aikana, koska koko ajan enemmän myös vanhempi sukupolvi käyttää sosiaalista mediaa sisällön tuottamiseen, jopa enemmän kuin nuorempi sukupolvi. Täytyy kuitenkin muistaa, että nuoremassa sukupolvessa on enemmän sosiaalisen median käyttäjiä, kuin vanhemmassa, koska yhä useampi lapsi syntyy sosiaalisen median maailmaan ja oppii käyttämään sitä aikaisemmin kuin ennen.

Matikainen (2011, 23-24) kirjoittaa, että ikääntyvien median käyttöä on tutkittu yleisellä tasolla, että käytetäänkö nettiä ylipäättänsä ollenkaan, mutta sosiaalisen median käyttöä on tutkittu vähän. Yleinen tulos Matikaisen mukaan on ollut, että ikääntyvät ovat erityisesti hyötykäyttäjiä. Mutta tällä hetkellä voidaan Matikaisen mukaan todeta, että vanhempi väestö on tieto-orientoituneempi käyttäjä.

Matikaisen (2011, 26), mukaan on muistettava verkon käytön olevan monipuolista ja sosiaalista nuorilla, ja silloin vertailu kulutuksen näkökulmasta on vaikeaa. Nuorilla verkon käyttö on Matikaisen mukaan eniten muuta kuin uutisten lukemista, kun taas vanhemmat kuluttavat verkossa uutisia ja hakevat tietoa, tällöin verkko tulee esiin tavallaan eri välineenä. Vanhemmille sukupolville verkko on Matikaisen mukaan väline ja media muiden joukossa, kun taas nuorille verkko on tila, jossa aikaa ensisijaisesti vietetään.

4.1.2 Nykyajan sukupolvi ja journalismi

Sanotaan, ettei nykyajan sukupolvi lue uutisia tai hyödynnä olemassa olevaa painettua journalismia. Tutkielman edetessä huomasi kuitenkin asian olevan toisin. Nuoret kuluttavat mediaa, mutta eri tavalla kuin vanhempi sukupolvi. Nuoret lukevat uutisia paljon, mutta uutisten lukeminen on lyhytjäteistä. Lisää nuorten yleisistä lukutottumuksista ja oppimisen liittyvistä muutoksista muuttuvan median aikakaudelta löydät Kimmo Suomi ja Katriina Kajanteen toimittamasta teoksesta *Ymmärrys hoi!*; kirja, läppäri ja muuttuva oppiminen. (Suomi & Kajanne 2011).

Uutisiin ei ehkä enää keskitytä samalla tavalla kuin ennen, johtuen erilaisista väli-
neistä. Väisäsen (2011, 92) mukaan tosiasia, joka tulee vastaan kaikkialla on se, että suurin osa nuorista kokee painetun, eli perinteisen sanomalehden erityisesti tiedonvälitykseltään entistä vieraammaksi mediaksi. Se ei Väisäsen mukaan kuitenkaan tarkoita, että uudet sukupolvet vastustaisivat sanomalehteä sinällään. Kokonaisuus lehden käytettävyyden, sisällön kiinnostavuuden ja hintaan liittyvät tekijät ovat Väisäsen mukaan vain rakennettava heitä kiinnostavaksi paketiksi. Hyvä uutinen Väisäsen mukaan kuitenkin on, että nykyajan verkkosukupolvi on usein median suurkuluttaja, ja he käyttävät rinnakkain samanaikaisesti useita eri mediamuotoja.

Myös Tuukka (2012, 8) on huomannut nuorison olevan sanomalehdelle ryhmä, joka on vain jäänyt vähemmälle huomiolle. Hänen mukaansa sanomalehtien täytyisi muistaa myös tämä syrjitty ryhmä sanomalehtien tulevaisuuden vuoksi, jotta nuoret aikuisiällä tilaisivat oman lehden. Hänen mukaansa monilla lehdillä on lastensivu, mikä toimii hyvänä sanomalehteen tutustuttajana lapsuudessa, mutta valitettavasti lapsen kasvaessa nuoreksi sanomalehdet unohtavat heidät. Tuukka toteaa myös nuorten tottuvan ajatukseen, että sanomalehti on vain yksi kanava tiedonhankintaan. Tuukkan mukaan sanomalehti koetaan kuitenkin kalliiksi kanavaksi, koska sähköisen median aikakaudella tietoa on saatavana paljon ilmaiseksi.

Myös Rytönen (2011, 28) on raportissaan huomannut, etteivät nuoret tilaisi oman paikkakuntansa lehteä enää paikkakunnalta muuton jälkeen. Hän on tutkielmasaan kysynyt nuorilta, tilaisivatko he lehden muuton jälkeen ja suurin osa on vastannut, etteivät tilaisi tai eivät tunne tilaamista siinä vaiheessa enää tarpeelliseksi.

Tuukkan (2012, 10) mukaan nuoriso ei näy sanomalehtien sivuilla jutuissa tai kuvituksissa nykyajan sanomalehdissä. Tuukka mukailee tutkimuksia joiden mukaan 2000-luvulla nuorisoa nähdään vähän lehdissä ja usein joko mykkänä objektina tai yhteiskunnallisena ongelmana.

Matikainen (2011, 24) kirjoittaa, että vaikka verkon ja sosiaalisen median käytössä on sukupolvien välillä suuria eroja, se ei kuitenkaan selitä, millaisia sisältöjä sukupolvet kuluttavat tai vähentääkö nuorempien sukupolvien verkon käyttö journalismin kulutusta. Matikaisen mukaan suomalaiset nuoret lukevat verkkolehtiä varsin paljon, eli journalismin kulutus ei välttämättä ole vähentynyt niin paljon kuin on kuviteltu. Tuukka (2012, 22) on huomannut saman. Hänen mukaansa nuoret eroavat vanhemmasta sukupolvesta siten, että nuoret haluavat muodostaa itse oman luku-tottumuksensa, kun taas vanhempi sukupolvi on tottunut formaatin määrittävän, millaisia uutisia he saavat ja millaisia juttuja lukevat.

Sassi (2009, 24) mukaileekin, että internetin myötä yleisön vastaanottaminen on muuttunut. Hänen mukaansa nykyajan käsitteet vastaanottavasta yleisöstä tuntuvat epäsopivilta, koska vastaanottajan suhdetta sanomalehteen on ennen kuvattu passiiviseksi tai aktiiviseksi, mutta mediasuhde on nykyvalossa osoittautunut vaihtelevan käytetyn välineen, tilanteen ja sisällön mukaan. Sassin mukaan ennen yleisö on lajiteltu lukijoihin, kuuntelijoihin ja katsojiin, mutta niiden lisäksi on nykyisin kuluttaja ja käyttäjä.

Nuorten uutisten lukeminen nykyaikana rajoittuu aikalailta nopeasti älypuhelimella selattuihin isoihin otsikoihin ja pieniin sisältöihin. Hämmäntävää kuitenkin on, että vaikka nuoret selaavat ja lukevat uutiset nopeasti esimerkiksi erilaisista iltapäivälehdistä, luottamus niitä kohtaan on vähäistä. (Matikainen 2011, 25.) Miksi iltapäivälehtiä siis käytetään paljon verrattuna perinteisiin uutiskanaviin? Useiden tutkimusten mukaan luottamus ei ole vähentynyt ja uutisia seurataan säännöllisesti eri kanavien kautta, mutta silti niiden seuraaminen nuorten mielestä on tylsää. Matikaisen (2011, 25) mukaan näyttää siltä, että useat nuoret arvostavat ja luottavat uutisjournalismiin, mutta se ei välttämättä näy käytön määrässä.

Koska netistä saatavan materiaalin määrä on runsas ja epätasaisen sekä väärän tiedon määrä kasvaa mukana, korostuu kriittisen lukutaidon osaaminen nyky-

aikana. Tärkeää on myös pohtia tiedon lähteiden todellisuutta. Väisänen (2011, 94) pohtii myös Suomen median olevan toimintaperiaatteiltaan eettisesti puhdas, mutta tiettyjä huolestuttavia merkkejä voi huomata myös meiltä. Hän käyttää esimerkkinä jutuista ja uutisvinkeistä maksamista, mutta yhtä vakavasti hänen mukaansa täytyy ottaa myös piilomainonnan lisääntyminen ja tuotteet, jotka hyödyntävät journalistiikan suojakilpeä taloudellisten voittojen saavuttamiseksi pyrkiesään markkinoille.

Oikean ja lähdekriittisen tiedon välittäjänä median luotettavuus Väisänen (2011, 94-95) mukaan on tulevaisuudessa todella haavoittuvainen lisääntyvän verkostomallin takia. Monissa julkaisuissa on hänen mukaansa enemmissä määrin juttuja, jotka tehdään tai ostetaan talon ulkopuolelta, mikä ei tarkoita välttämättä sisällön huononemista, mutta mahdollistaa virheiden yleistymistä. Väisänen huomauttaa kuitenkin, ettei Suomi voi olla lintukoto mediankaan toimintatapojen suhteen, mutta maailmanlaajuisesti katsottuna mediarakenteemme ja taloudelliset kytkennät ovat ainutlaatuisia positiivisessa mielessä.

Väisänen (2011, 107) kirjoittaa, että nykyaikainen informaatioteknologia mahdollistaa tiedonvälityksen reaaliaikaisen toiminnan kaikissa muodoissa, tämä lisää käytävissä olevan tiedon määrää nopeuden takia. Hänen mukaansa tekninen lisääntyminen tiedonmäärässä ei kuitenkaan takaa sen totuudellisuutta mediallisuuden näkökulmasta. Hänen mukaansa viime ajoilta löytyy paljon esimerkkejä siitä, kuinka uutistietoa ja yhteisöjen välistä informaatiota on välitetty sosiaalisen median kautta, usein älypuhelimien tai muiden välineiden kautta. Usein tieto on Väisänen mukaan osoittautunut vääräksi tai epätasmoiseksi. Tästä esimerkkinä Väisänen käyttää eri puolilla maata sattuneita levottomuuksia, joissa mellakoitsijat käyttivät hyväkseen suojattuja tietoverkkoja ja sosiaalista mediaa eri muodoissa. Väisänen toteaa teknologian nopean kehittymisen haastavan perinteisen sananvapauden käsitteet.

Väisänen (2011, 107) kirjoittaaakin, että kuluttajat haluavat entistä enemmän tietää asioiden taustoista ja niiden merkityksistä. Sisällöttömän viihteen merkitys medialle vähenee, koska tirkistelyjournalismin tyhjyyteen kuluttajat ovat kyllästyneet.

Hankala (2011, 26) kertoo haasteena sanomalehden lukijuudelle olevan se, että yksisuuntaisen massaviestinnän sijaan nykyajan mediakulttuuri on muokkautunut vuorovaikutteiseksi. Yhden yhtenäisen yhteisön sijaan hänen mukaansa on olemassa useita eri ryhmiä, joiden vuorovaikutuksen roolit ovat erilaisia. Hän toteaa niiden tapojen ennakoinnin olevan siis hyvin hankalaa.

Painettuina sanomalehdet eivät enää ole koko kansan informaation lukuväline. Sisällöt siirtyvät vuosi vuodelta enemmän nettiin ja varsinkin nuorempi sukupolvi tuntee sähköisen median tutummaksi kuin painetun. Tämä on helppo ymmärtää kun käsittää, että suurin osa nuorista sukupolvista on syntynyt sinä aikana, jolloin tietokoneet tulivat saataville koko kansalle ja niistä tuli joka kodin peruskalustoa. Nykyään jo pieni taapero osaa käyttää tablettia. Kutsun tätä sukupolvea ”älypuhelin kourassa kasvaneeksi”.

Nuorten keskuudessa sanomalehti ei ole kaikkein tärkein media. Tutkimuksista kävi ilmi, että nuoret lukevat useita pieniä sisältöalueita, eikä juurikaan suuria sisältöjä. (Hankala 2011, 99).

Nykyajan sukupolvelle ei ole vielä tutkimuksissa todettu mitään selvää sukupolvien välistä eroa. Amerikassa verkon ja sosiaalisen median käytön sukupolveen on Matikaisen (2011, 21) mukaan yhdistänyt Don Tapscott. Matikainen kirjoittaa, että hänen mukaansa vuosina 1977-1997 syntyneet luokitellaan nettisukupolveksi. Tämä sukupolvi alkaa nyt kokonaisuudessaan olla aikuistunut, ja Matikaisen mukaan nettisukupolven muodostumisen kannalta on olennaista, että sukupolvi on kasvanut medialaitteiden ympäröivänä, tämä vaikuttaa sen ajattelu, ja toimintatapaan. Matikaisen mukaan nettisukupolvi tekee samanaikaisesti monia asioita, ei ota kaikkea valmiiksi ojennettuna vaan on aktiivinen osallistuja viihteen ja tiedon jakamiseen. Matikainen kirjoittaa Tapscottin selvityksestä, jonka mukaan noin 64 prosenttia Amerikan nettisukupolvesta oli mukana luomassa sisältöjä nettiin vuonna 2007. Matikainen haluaa kuitenkin kertoa, että Tapscottin tulkinta sukupolvesta lienee osunut aika oikeaan, mutta tulkinta aktiivisemmasta sukupolvesta on arveluttava. Matikaisen mukaan monet tutkimukset osoittavat, että aktiivisesti osallistuvien määrä oli kohtuu pieni, ja osallistuminen voi olla varsin pinnallista jos verraan Facebook-päivityksiä, nettikeskusteluja ja Youtube -videoita.

Matikaisen (2011, 21) mukaan suuri syy verkon merkityksellisyyteen nuoren sukupolven keskuudessa on, että suurin osa nettisukupolvesta hankkii uutisensa netistä, olennaista Matikaisen mukaan kuitenkin on, että nettisukupolvi kuluttaa journalismia, mutta eri välineellä kuin vanhempi sukupolvi.

4.2 Aktiivinen kansalainen

Sanomalehtien lukijuutta on Hankalan (2011, 11) mukaan pidetty aktiivisen kansalaisen ominaisuutena sekä Suomessa kuin muissakin Pohjoismaisissa demokratioissa. Aktiivinen kansalainen hänen mukaansa vaikuttaa yhteisön asioihin. Aktiivinen kansalainen Hankalan mukaan osallistuu esimerkiksi äänestämiseen.

Paikallislehden lukijoita kannustetaan vaikuttamaan yhteisön asioihin. Varsinkin pienillä paikkakunnilla lehti on yksi suurimmista yhteisöllisyyden ja yhteishengen korostaja. Lehden kautta paikkakunnan asukkaat löytävät tiedon äänestyspaikoista ja aikatauluista, tapahtumista ja uutisista, mitkä koskettavat paikkakuntaa ja sen ympäröiviä seutuja.

Hankala kertoo joidenkin tutkimuksien kertovan, että lukemista voidaan pitää osallistumisen ja yhteiskunnallisen tietämyksen indikaattorina (Hankala 2011, 11.) Nuorien yhteiskunnallisesta tietämyksestä voidaan olla huolissaan. Hyvin harva nuori on kiinnostunut yhteiskunnallisista asioista tai poliittisesti aktiivinen. Vaikuttamisen epävarmuus vähentää nuoria äänestäjiä.

Matikainen (2011, 16) kirjoittaa äänestysaktiivisuuden laskun osoittavan yhteiskunnallisen osallistumisen muutosta. Hän kertoo, että länsimaissa äänestysaktiivisuus on laskenut parinkymmenen vuoden ajan, Suomessa lasku on ollut erityisen nopeaa. Matikaisen mielestä laskun yksi keskeinen syy voi olla sukupolvien välinen ero. Nuoremmat eivät hänen mukaansa äänestä yhtä usein kuin vanhempi sukupolvi, eikä äänestäminen yleisty iän karttuessa.

Matikaisen (2011, 16) mukaan äänestysaktiivisuuden laskulla voi median käytön kannalta olla se merkitys, ettei mediasisällöillä ole samaa merkitystä kuin ennen, ja viihdesisältöjä tuotetaan ja kulutetaan enemmän. Toisaalta taas Matikainen toteaa ettei äänestysaktiivisuus kerro koko totuutta ja ole ainoa yhteiskunnallisen

osallistumisen mittari. Osallistuminen hänen mukaansa voi tulla esiin eri tavoilla ja viime vuosina tärkeäksi osallistumisen areenaksi on noussut verkko ja sosiaalinen media. Hän kertoo sosiaalisen median olevan osa nykyajan sukupolven osallistumisen paikka, ja osallistuminen muuttuu myös laadullisesti. Verkon vuoksi osallistumisesta on tullut lyhytjänteistä, ja Matikaisen mukaan sitoutuminen osallistumiseen on heikkoa. Matikainen kirjoittaa tällaisen osallistumisen olevan kevytaktivismia, joka tarkoittaa aktiivisempaa ja monimuotoisempaa osallistumista kuin perinteinen. Kevytaktivismiin nettimielenosoituksille naureskellaan Matikaisen mukaan, kun ihmiset osallistuvat niihin nappia painamalla netissä, mutta eivät ole valmiita oikeaan mielenosoitukseen. Tämä uudelle sukupolvelle mielekkäämpi tapa osallistua saattaa Matikaisen mukaan median roolin yhteiskunnassa uuteen valoon.

Sassin (2009, 28-29) mukaan yhteiskunnan taloudellinen eriarvoistuminen on vaikuttanut siihen, kuinka osa kansalaisista jää median käytön kannalta väliinputoajiksi. Hänen mukaansa nuorisotyöttömyys, lama, tuloerojen kasvu, julkisten koulutus- ja sosiaalimenojen supistaminen ovat saaneet aikaan ryhmän, johon hänen mukaansa kuuluu n. 15-20 prosenttia kansalaisista. Ryhmälle ominaista hänen mukaansa on korkea työttömyys- ja alhainen koulutustaso, sekä mediasisältöjen valitseminen niiden viihdearvon mukaan. Sassin mukaan ryhmän kansalaisten viestinnälliset oikeudet eivät pääse toteutumaan täysin, koska heillä ei välttämättä ole kaikkia valmiuksia median monipuoliseen käyttöön. Sassi toteaa myös saman vaikuttavan lehdistön käyttöön niin, että paremmin koulutetut lukevat enemmän sanomalehtiä.

Matikaisen (2011, 18) mukaan mediayleisön aktivoimista on pyritty edistämään, keskeisellä sijalla on ollut kansalaisjournalismi. Matikainen kertoo joukkoviestinnän perinteisen ihanteen olleen informoitu kansalainen, ajatuksena aatteessa on ollut, että kansalaisia täytyy informoida riittävästi, mutta kuitenkin kansalaiset ovat kuitenkin melko passiivisia. Hänen mukaansa journalismi on siis toimittajien ja yleisöjen yhteistuotosta.

4.3 Sanomalehtien suhde nuorisoon

Suomen Lehdistö on lehti, joka on Sanomalehtien Liiton julkaisema media-alan oma lehti. Lehti ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa. Suomen Lehdistö onkin luotettava tiedonlähde, joka on useissa artikkeleissaan pohtinut lehtien ja nuorten kanssakäymistä ja yhteistyön parantamista.

Suomen Lehdistön toimitussihteeri Noora Autio (2014, 12) kirjoittaa artikkelissaan Ideoita nuorille yhdessä hullutellen: Kalevan osastorajat ylittävä nuorisotiimi on sanomalehdissä harvinaisuus, nuorten suhteen esimerkillistä toimintaa on Kalevalehdellä, joka on järjestänyt Kalevan eri osastoista kootun tiimin, joka keskittyy nuoriin. Hänen mukaansa nuoria varten koottu tiimi on sanomalehdissä harvinaisuus. Säästösyistä lehdet ovat Aution mukaan supistaneet sanomalehti opetuksessa -toimintaa.

Autio (2014, 12) kertoo nuoriso-tiimin tehtäviä olevan paljon, nuoriso-tiimi on siis hyvin tarpeellinen ja kysytty järjestäjä. Tiimille hänen mukaansa kuuluu kaksi sanomalehtiä vuodessa, sananvapauden- ja lukutaidonpäivien tempaukset, opettaja-seminaarit, koulutukset sekä tapaamiset kouluilla ym. Tiimiläiset järjestävät Aution mukaan myös ohjausta TET-harjoittelijoille ja kesäseteliläisille sekä jakavat stipendejä peruskoulun päättävälle nuorille.

Autio (2014, 13) kirjoittaa Kalevan osastorajoja rikkovan nuorisotiimin olevan harvinainen lehdissä, koska sanomalehti opetuksessa -toimintaa Kalevassa on ollut alusta alkaen. Nuorisotiimi Aution mukaan perustettiin vuonna 2008, koska Kaleva halusi ajatella nuorta lukijaa laajemmin. Autio kirjoittaa Kalevan ottaneen peruskoulujen lisäksi mukaan korkeakouluja sekä myös päiväkoteja.

Tiimi pyrkii säilyttämään nuoret lukijat ja hankkimaan heitä lisää, ja tarkoituksena heillä on koskettaa nuoria, saada innostumaan (Autio 2014, 13).

Kalevan nuoriso-tiimi on tulosten puolesta Aution mukaan (2014, 13), saavuttanut tavoitteensa. Autio kirjoittaa esimerkiksi tilaa toimittaja luokkaan -tempauksen aikana, jolloin opettaja sai varata toimittajan käymään koulussaan. Lähes sadalla oppitunnilla vieraili kymmeniä toimittajia.

Kalevan antaman esimerkin kautta voidaan siis todeta, että muissakin lehdissä Nuoriso-tiimeille olisi varmasti kysyntää. Pohdin kouluissa lehtien käytön opetuksessa olevan vähentynyt. Lehtiä saatetaan käyttää pienten tehtävien tekemiseen, mutta opetus niiden avulla on hetkellistä ja muusta opetuksesta irrallista. Usein kouluissa sanomalehti-opetus käsitetään, että täytyy pyytää nuoria tuomaan lehtiä kouluun, tai tehdään leikkaa-liimaa -tehtäviä.

Ongelma saattaa myös piillä siinä, ettei paikkakunnan omalle sanomalehdelle ja lähialueiden kouluille ole syntynyt tarpeellista suhdetta toisiinsa. Sanomalehdillä ei välttämättä ole varoja palkata erillistä koululinkkiä, eli toimittajaa/ryhmää, jolle annetaan vastuuseen suhteen muodostaminen kouluihin.

Autio (2013a, 10) haastattelee Pirjo-Riitta Puroa Suomen lehdistö-lehdelle tekemässään jutussaan Lehtitietoa päiväkodista lukioon: opettajat innostuivat sanomalehden käytöstä kouluissa ensin: lehtikustantajia piti herätellä ymmärtämään, että kyseessä on myös lehtien etu. Autio kirjoittaa Pirjo-Riitta Puroon kirjoittavan sanomalehtiopetuksen historiasta tutkimusta ja toimi Sanomalehtien Liitossa nuoret lukijat- ja sanomalehti opetuksessa –toiminnan yhteyspäällikkönä 1989-2010. Autio kirjoittaa sanomalehti opetuksessa -toiminnan alkaneen eri tavalla Suomessa kuin muualla maailmassa. Suomessa aktiivisempia Aution mukaan olivat opettajat kuin sanomalehdet. Opettajien mielestä sanomalehtien lukeminen oli yhteiskunnallisesti tärkeää, kun taas muualla maailmassa Aution mukaan Puro kertoo toiminnan alkaneen kouluviranomaisten tai lehtien toimesta. Autio kirjoittaa, että kun aloite tuli opettajilta, Sanomalehtien Liitolle tehtävänä oli vakuuttaa kustantajat siitä, että kyseessä ei ole pelkästään koulujen vaan myös sanomalehtien etu. Autio kirjoittaa, että kustantajien täytyi ymmärtää kaksi tavoitetta: Sanomalehtien käyttö opetuksessa lisää oppilaiden mahdollisuutta kasvaa aktiivisiksi kansalaisiksi. Tämä antaa Sanomalehdille Aution mukaan mahdollisuuden kasvattaa tulevaisuuden lukijoita sekä saada lisää tilaajia.

Viime vuonna sanomalehti opetuksessa -toiminta täytti 50 vuotta. Myös siitä syystä aihe on ajankohtainen. Autio (2013a, 11) kirjoittaa, että helmikuussa järjestettävä sanomalehti viikon lehtien tilausmäärä kasvoi tasaisesti ja vuonna 2003 määrä ylitti miljoonan lehden rajan. Autio kuitenkin toteaa määrän laskeneen hitaasti vuodesta 2006. Hän kertoo todennäköisesti sen johtuvan lehtien kierrättämisestä luo-

kan sisällä ja siitä, että nettilehtien suosio on kasvanut koko ajan. Autio kirjoittaa Puron kertoneen, että sanomalehtiviikolla tapahtuvan sanomalehti-opetus kattaa joidenkin opettajien käsityksen mukaan yksin kaiken mediaopetuksen. Autio kirjoittaa Puron todenneenkin viikon olevan vuoden huipentuma, mutta ei korvaa koko vuoden aikana tehtyä opetustyötä.

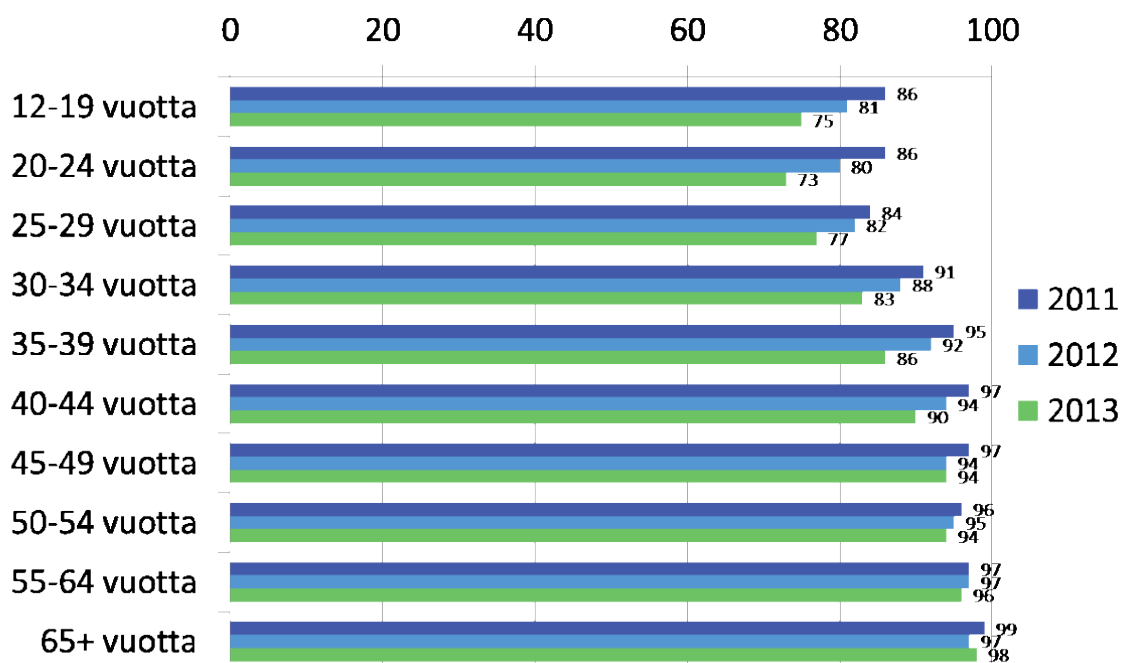
Samassa haastattelussa Autio (2013b, 11) haastatteli myös mediakasvatusasiantuntija Jonna Tolosta, joka työskentelee Sanomalehtien Liitolla. Autio kirjoittaa Tolosen olevan huolissaan lehtien koulutoiminnan säästämistä heikossa talouden tilanteessa. Hän kertoo koululinkkien määrän olevan vähentymässä ja onkin vähentynyt radikaalisti muutamassa vuodessa. Hänen mukaansa myös materiaalien tilaaminen kouluihin on vähentynyt sekä lehdet toimittavat kouluihin vähemmän lehtiä sanomalehtiviikolla, kuin aiemmin. Autio kertoo Tolosen todenneen, että myös perheisiin tilataan lehtiä vähemmän. Jos viimeinenkin kohtaaminen lehden kanssa otetaan pois, eli kouluun tilattava lehti, on se lehtien kannalta huono merkki, koska tilaajat vähenevät tulevaisuudessa.

Autio (2013b, 11) kertookin Tolosella olevan lehdille selvä viesti siitä, kuinka lehdet eivät saisi luovuttaa kouluihin panostamista, koska luokkiin pääseminen oli suuri taistelu. Hän kertoo, ettei mikään muu iso brändi ole saanut tuotettaan luokkiin ja ettei kukaan muu luopuisi tästä asemasta vapaaehtoisesti. Autio kertoo Tolosen todenneen sanomalehti -opetuksen ytimen olevan se, kuinka sanomalehti on monikanavainen media.

4.3.1 Sanomalehtien ja nuorten suhde tutkimuksissa

Tilastokeskuksen (2013, 43) joukkoviestinten päivätavoittavuus vuosina 2010-2013 -tutkimuksen mukaan sanomalehdet, painetut ja näköislehdet tavoittivat vuonna 2010 47 prosenttia koko väestöstä. Vuonna 2013 tilaston mukaan sanomalehdet tavoittivat kuitenkin enää vain 41 prosenttia. Tasaista laskua on huomattavissa joka vuosi. Tilastosta käy myös ilmi, että sanomalehdet tavoittivat näinä vuosina 15-24-vuotiaista vain 21 prosenttia, kun taas 25-44-vuotiaista sanomalehdet tavoittivat 35 prosenttia.

Sanomalehtien Liiton painetun sanomalehden käyttöfrekvenssi-tutkimus vuosina 2011-2013, (kuvio 4), jossa on tutkittu sanomalehtien viikoittaista lukemista ikäryhmittäin (Sanomalehtien Liitto 2013). Tutkimus kertoo, ettei nuorten sanomalehtien lukeminen ole suinkaan loppunut. Nuoret edelleen lukevat sanomalehtiä, mutta väline vain vaihtelee. Vuonna 2011 12-19 -vuotiaista painettua lehteä luki 86 prosenttia viikoittain. Vuoteen 2013 tultaessa luku laskee melkein kymmenen prosenttia. Kun taas 20-24- vuotiaista 2011 vuonna sanomalehteä luki viikoittain saman verran, mutta vuonna 2013 vain 73 prosenttia eli vähemmän kuin nuoremmista.

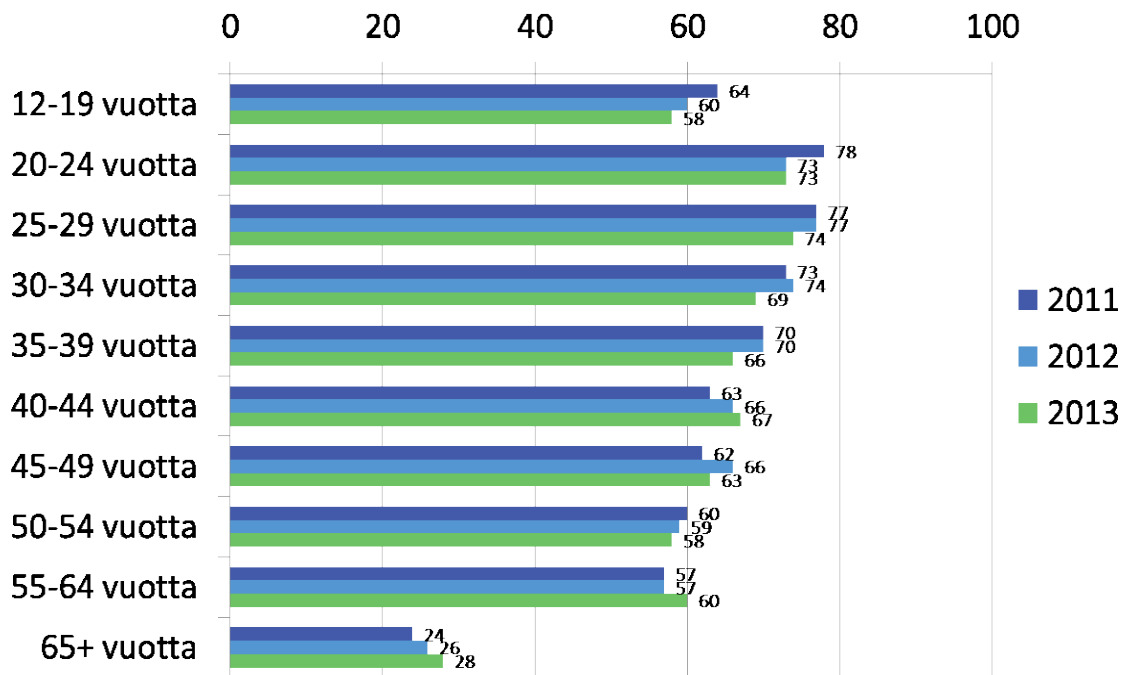
Kuvio 4. Sanomalehtien Liiton painetun sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus vuosina 2011-2013 (KMT 2011-2013/Sanomalehtien Liitto, 2013).

Ongelmana voi olla, että sanomalehdet eivät enää tavoita nuoria, jotka ovat juuri aloittaneet oman itsenäisen elämän. Sanomalehteä ei enää tilata kotiin yhtä paljon kuin ennen, eikä sen tilaaminen ole välttämättä nuoremmalle henkilölle yhtä tärkeää kuin vanhemmalle.

Samaa ikäryhmää tarkastellessa Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi -tutkimus tietokoneella/kannettavalla vuosina 2011-2013, (kuvio 5), kertoo 20-24-vuotiaiden lukevan sanomalehteä eniten koneelta (Sanomalehtien Liitto 2013.) Vuonna 2011 12-19-vuotiaista konetta lehden lukemiseen käytti 64 pro-

senttia ja vuonna 2013 58 prosenttia, kun taas 20-24-vuotiaista jopa 78 prosenttia käytti konetta lukemiseen vuonna 2011 ja vuonna 2013 73 prosenttia.

Tietokone alkaa olla sivuutettu väline uutisten lukemisessa. Erilaiset muut sähköiset median selailuun tarkoitetut välineet ovat sivuuttamassa, joka kodista löytyvän tietokoneen. Sivuuttajiksi on ennustettu tulevan tabletti tietokoneet sekä älypuhelimet, jotka jo kooltaan ovat melkein samanlaisia kuin tablettitietokoneet.

Kuvio 5. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus tietokoneella/kannettavalla vuosina 2011-2013 (KMT 2011-2013/Sanomalehtien Liitto, 2013).

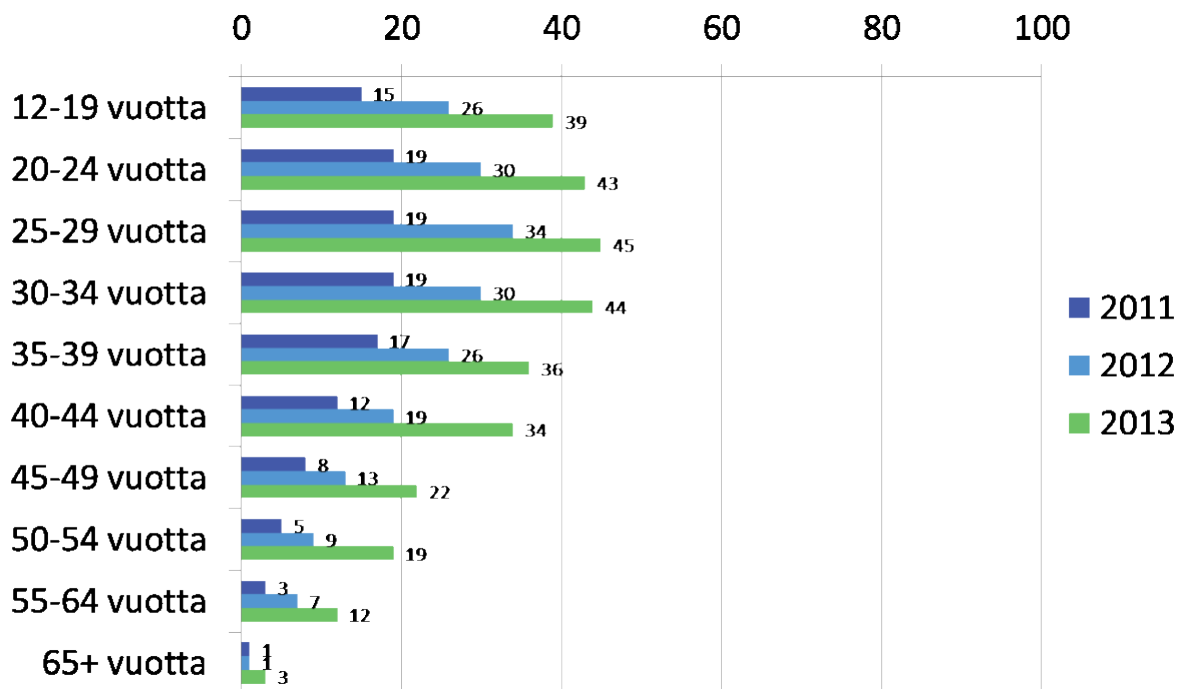
Kuviosta 5, voidaan kuitenkin myös huomata, että vanhemmalle väestölle tietokoneella sanomalehtien selailu on kuitenkin edelleen nousussa. Voidaan siis tulkita, että tietokoneella sanomalehtien selailun olevan nuoremmalle väestölle jo mennyt pois muodista.

4.3.2 Sanomalehtien lukemisen muutos

Tutkimuksista voidaan siis huomata, ettei lukeminen ole vähentynyt, vaan väline, jolla sanomalehteä luetaan on muuttunut. Kiinnostavaa on huomata, kuinka paljon

mobiililaitteet ovat muuttaneet sanomalehtien lukemista. Esimerkiksi älypuhelimet ovat kasvattaneet lehtien nopean selailun määrää.

Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi matkapuhelimella -tutkimus vuosina 2011-2013, (kuvio 6). tutkii sanomalehden lukemista älypuhelimien kautta ikäryhmittäin. Tilastosta voi huomata sanomalehden lukemisen älypuhelimien kautta lisääntyneen vuonna 2013 kaikissa ikäryhmissä. (sanomalehtien Liitto 2013.) Tämä vie painetulta sanomalehdeltä tilaa nykyajan mediakentässä, kyse ei enää ole vain pelkästään nuorista, vaan koko kansasta.

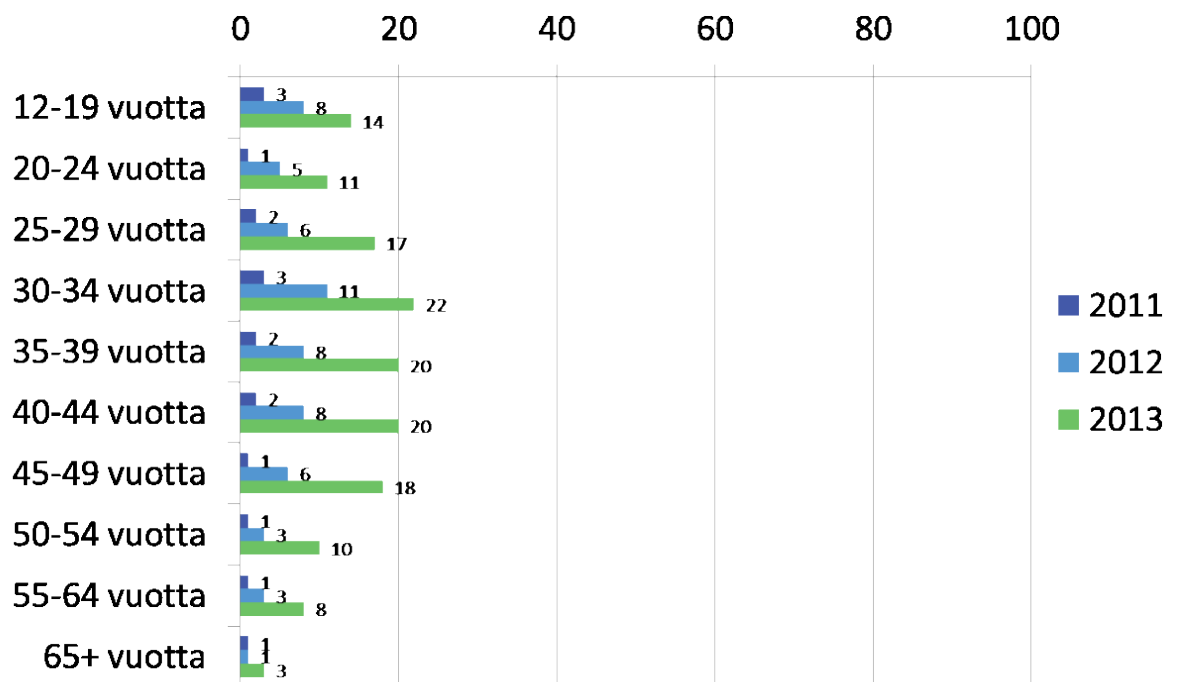

Kuvio 6. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus matkapuhelimella vuosina 2011-2013 (KMT 2011-2013/Sanomalehtien Liitto, 2013).

Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi sähköisellä lukulaitteella -tutkimus vuosina 2011-2013, (kuvio 7). tutkii sanomalehden lukemista sähköisten lukulaitteiden kautta ikäryhmittäin. Tilastosta (sanomalehtien Liitto 2013) voi huomata, että sanomalehden lukeminen sähköisten lukulaitteiden kautta on noussut huomattavasti 2011 vuodesta.

Kuviosta (kuvio 7) voi huomata kuinka varsinkin vanhemmissa ikäryhmissä vuonna 2013 sanomalehtien lukeminen sähköisillä lukulaitteilla on noussut huomattavasti. 25-29-vuotiaista kuvion mukaan vain 2 prosenttia luki sanomalehtiä sähköi-

seltä lukulaitteelta vuonna 2011. Mutta jo vuonna 2013 17 prosenttia 25-29-vuotiaista luki sähköiseltä lukulaitteelta. 20-24-vuotiaista luki hieman vähemmän. Mutta kun tarkastellaan 30-34-vuotiaita verrattuna tutkimaani ikäryhmään on nousu sähköisillä lukulaitteilla luettaessa huima. Vuonna 2011 vain 3 prosenttia 30-34-vuotiaista luki sähköisillä lukulaitteilla sanomalehteä, mutta vuonna 2013 jopa 22 prosenttia luki sähköisillä lukulaitteilla sanomalehteä.

Kuvio 7. Sanomalehtien Liiton sanomalehden käyttöfrekvenssi tutkimus sähköisellä lukulaitteella vuosina 2011-2013 (KMT 2011-2013/Sanomalehtien Liitto, 2013).

Yleisesti sanomalehden lukeminen alkaa olla sähköistynyt.

5 WORKSHOP TUTKIMUS

5.1 Workshop-menetelmä

Westerlundin (2007) mukaan ihmiset ilmaisevat itseään kaikki eritavalla, jotta saada parempi ymmärrys ihmisten tarpeista, haluista, asiayhteydestä ja tilanteesta, täytyy tutkittavat laittaa ilmaisemaan itseään niin puhumisen, toiminnan ja tekemisen kautta.

Westerlund (2007) kertookin sillä olevan eroa, mitä ihminen sanoo ja tekee, ja mitä hän itse asiassa oikeasti tekee. Hänen mukaansa tätä ei saa kuitenkaan tulkita, että ihminen haluamattaan tahattomasti peittää informaatiota. Ihmisellä onkin Westerlundin mukaan kaksi teoriaa tekemiselle, yksi omaksuttu teoria ja yksi teoria tekemiselle. Kun ihmiseltä kysytään, kuinka hän käyttäytyisi tietyssä tilanteessa, hän yleensä Westerlundin mukaan kertoo omaksutun teorian siitä, kuinka hän käyttäytyisi tilanteessa. Tämä teoria on se, mille ihminen on kuuliainen muiden ihmisten kanssa kommunikoidessaan, mutta tämä ei kuitenkaan vielä Westerlundin mukaan määrää sitä, miten ihminen toimii oikeasti eri tilanteissa, vaan sen määrää teoria käytössä. Hänen mukaansa emme voi ennustaa ihmisen käyttäytymistä kysymällä häneltä, vaan tutkimalla tekoa.

Westerlund (2007) muistuttaa, että tärkeää suunnittelussa on ymmärtää se, mitä ihminen sanoo, mutta myös edellisessä kappaleessa kerrotut kolme muutakin näkökulmaa ihmisen tekemisestä ja käyttäytymisestä, jotta pystyisi empatioimaan ihmistä, joka käyttää suunnittelemaasi tuotetta tai informaatiota. Workshop -menetelmä toimii käyttäen kaikkia näitä teorioita yhdessä.

Workshop-metodi on Westerlundin (2007) mielestä osallistava suunnittelu-menetelmä ja hän uskoo yhdessä työskentelyn käyttäjien kanssa vähentävän suunnittelullisia riskejä, koska näin tuote on suunniteltu oikeiden käyttäjien pohjalta.

Tarkoituksena on suunnitella workshop, jossa osallistavalla menetelmällä selvitän aiheeseeni liittyen nuorten kiinnostusten aiheita ja muita mieltymyksiä liittyen sanomalehtiin. Pyrin selvittämään millaisin keinoin osallistuva workshop toimisi niin,

jotta sitä pystyttäisiin käyttämään tulevaisuudessakin. Tavoitteena oli kartoittaa suunnitelmaani kuuluvia aiheita, mutta myös löytää tapa, jolla lehden tekijät voivat myös tulevassa kartoittaa tarvitsemiaan aiheita.

Workshop toteutui koululla, jonne kerääntyi alle kymmenen hengen opiskelijaryhmä. Pohjustin aihetta ennen tehtävän aloittamista muutamalla tekemälläni esimerkillä pohjista ja esimerkkejä eri juttutyypeistä, kolumneista ym. Ryhmälle annettiin kriittisen lukutaidon luennon jälkeen aikaa suunnitella lehden taittopohjalle, mikä heitä lehdissä kiinnostaa.

5.2 Workshop-ryhmä

Ryhmäksi valikoitui ryhmä nuoria opistolaisia ja muutama eläkeläisiässä lukion aloittanut vanhempi naishenkilö. Ryhmään olisi pitänyt kuulua myös lisää nuorempia lukiolais-ikäisiä, mutta valitettavasti tuntia ei saatu sisällytettyä mihinkään jo opetussuunnitelmaan liittyvään kurssiin, jolloin tunti oli tavallaan ylimääräinen. Tästä johtuen suurin osa lukiolaisikäisistä oli jäänyt pois tunnilta, koska se ei liittynyt mihinkään kurssiin. Ryhmään kuului alle kymmenen 18-23 -vuotiasta ja lisäksi kaksi vanhempaa eläkeläis-ikäistä. Tästä johtuen sain tutkimukseeni näkökulmia laidasta laitaan ja hyvän vertailukohdan siihen, mitä nuoremmilta sain tietoa asiaan liittyen.

Ryhmään kuuluvilla henkilöillä oli eriäviä mielenkiinnon kohteita, jolloin sain hyvin toisistaan poikkeavia tietoja nuoria kiinnostavista asioista. Tämä toi tutkimukselleni kiinnostavia vastakohtia, joita vertailla.

Rakensin ryhmän henkilöistä persoonaesimerkit, jotka kuvailevat ryhmää, kuitenkin yleistämättä, tai yksityiskohtaisesti kertomatta ketään erityistä henkilöä. Persoonien tarkoituksena on kuvailla ryhmää, joka rakentuu useista samankaltaisista ihmisistä, joilla on samanlainen elämäntyyli, joista on rakennettu yksi kuvitteellinen persoona. Nämä persoonat kuvailevat ryhmää, jota workshopissa tutkin ja samalla linkittää tutkimuksesta ilmi käyvät tulokset ryhmään liittyen. On helpompi ymmärtää ryhmän rakennetta, kun tarkastelemme, millaisia ideoita ryhmältä tuli pohjien muokkaukseen.

Tyyppi A: Aktiivinen nuori

lältään 19-23-vuotias. Kiinnostunut politiikasta ja maailman menosta. Hyvin perillä asioista ja kiinnostunut vaikuttamaan yhteiskunnan asioihin. Nuori on aktiivinen ja haluaa ottaa kantaa. Kiinnostunut aiheista, jotka ovat pinnalla ja herättävät keskustelua. Lukee lehteä aktiivisesti saadakseen lisää tietoa nykyajan yhteiskunnasta.

Tyyppi B: Tavallinen nuori

16-vuotias ja tästä eteenpäin. Tavallinen nuori, harrastuksia lapsuudesta ja luonnollisesti kiinnostunut niihin liittyvistä aiheista. Saattaa tästä syystä seurata lehden tapahtumat -palstaa harrastusten takia. Viettää aikaa kavereiden kanssa, eikä ole paljon kiinnostunut politiikasta ja äänestämisestä. Näkee äänestämisen velvollisuutena, muttei sen takia, että uskoisi pystyvänsä vaikuttamaan asioihin. Lukee lehteä enemmänkin silmäillen eikä keskity yhteen juttuun kauan lukeakseen koko jutun.

Tyyppi C: Passiivinen vaikuttaja sosiaalisen median kautta

15-17-vuotias. Viettää aikaa paljon kavereiden kanssa ja ei ole kiinnostunut politiikasta. Vaikuttaa yhteiskunnan asioihin enemmän sosiaalisen median kautta. Käyttää Facebookia ym. Lukee lehteä harvoin ja jos lukee lehteä, lukee hän sen sähköisen media kautta esim. älypuhelimella. Elämä ”pyörii” älypuhelimien ympärillä.

Vertailukohtana myös vanhempi osallistuja tyyppi:

Eläkkeelle päässyt henkilö, joka töiden loputtua huomaa, että nyt on aikaa käydä lukio loppuun. Kiinnostunut nuorekkaista asioista ja elämänjanoinen.

5.3 Workshopin tavoitteet

Tavoitteina tutkimuksella oli selvittää, miten nuoret näkevät nykyajan lehdet ja mitä heidän mielestä niihin pitäisi lisätä, jotta kiinnostavuusaspekti saataisiin myös nuorille sopivaksi. Tavoitteena oli tarkastella entistä pohjaa ja miettiä parannuskeinoja.

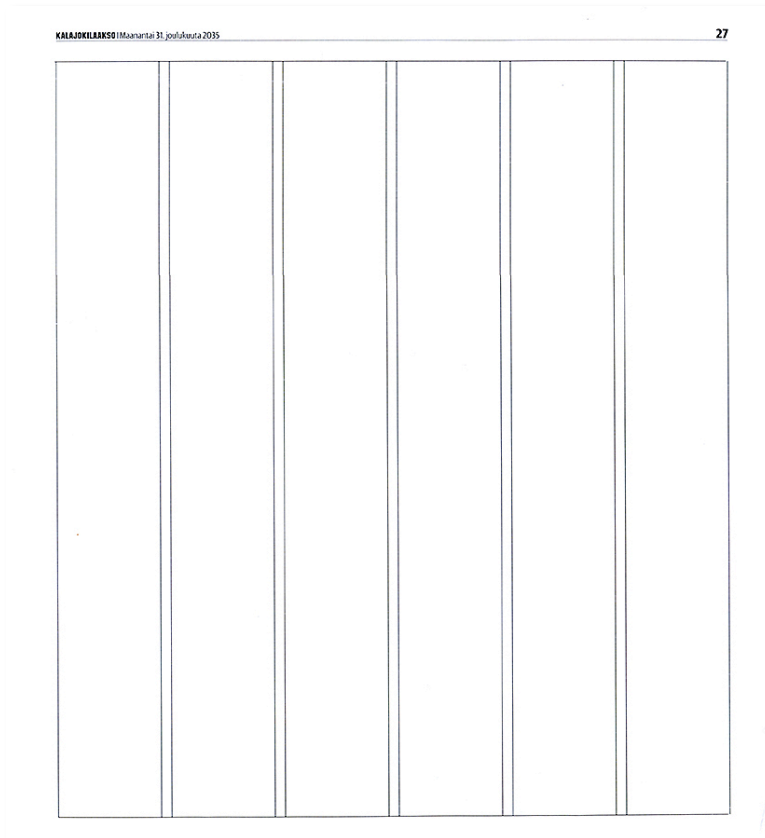
Tarkastelun alla olivat ulkonäkö ja juttuaiheet sekä millaisia palasia pohjaan tarvittaisiin, jotta kiinnostavuus säilyisi.

Lehti halusi tarkastella vanhemman ja uuden sukupolven kiinnostuksen kohteita, sekä tutkia miten lehden tavoitteet sopivat yhteen uuden sukupolven kysynnän kanssa.

5.4 Workshop-prosessi

Workshopissa mukana oli Kalajokilaakson toimittaja, joka on ollut mukana pitämässä Kalajokilaakso-lehden lehtikerhoa tänä vuonna. Toimittaja Liisa Ängeslevä aloitti kertomalla yleisesti lehden teosta ja kriittisestä lukutaidoista. Kysyimme ryhmältä myös sitä, mitä he itse lukevat. Jos he lukivat lehtiä, niin mistä mediasta he lukivat ja minkälaisia juttuja ym.

Luennon jälkeen olin järjestänyt ryhmälle tehtävän, jossa he saivat suunnitella tekemälleni pohjalle (kuvio 8), jossa on vain lehden palstaleveydet, mitä heidän mielestään pohjissa täytyisi olla ulkonäöllisesti tai sisällöllisesti. Olin itse tehnyt esimerkkejä pohjista, jotta ryhmäläiset ymmärsivät mistä tehtävässä oli kyse. Olin myös kerännyt erilaisista aikakausi-lehdistä esimerkkejä siitä, mitä itse halusin pohjissa olevan. Näiden pohjalta ryhmäläiset alkoivat suunnitella, mitä haluavat yleisesti lehdessä olevan ja tekivät muistiinpanoja, piirustuksia ym. pohjiin.

Kuvio 8. Pohja jolle merkitty lehden palstaleveydet, jota käytin workshopissa.

Tarkoituksena oli löytää myös ulkonäöllisesti asioita, mitkä nuoria kiinnostavat ja yllätykseksi näitä ideoita ei tullut esille niin paljon, kuin oli alun perin ajatellut. Vaikka tehtävän alustuksessa tehtiin selväksi aikomus siitä, mitä ryhmältä haluttiin se ei tämän osalta toiminut. Alustuksessa oli mukana esimerkkejä, mutta ulkonäön tutkimiseen olisi voinut varata lisää aikaa ja käydä enemmän läpi sitä millainen lehden tämän hetkinen ulkonäkö on ja pohtia syytä, miksi asiat on tehty niin miten ne nyt olivat.

Tehtävän tekoon oli aikaa alle tunti, koska opettaja oli varannut meille aikaa noin tunnin workshopin toteuttamiseen koululla. Keskustelin ryhmäläisten kanssa tehtävän edetessä ja tarjosin apua ja vinkkejä tarvittaessa. Lopuksi pidimme yhteisen keskustelun esille tulleista asioista ja pohjista, joita ryhmäläiset olivat tehneet yksin tai parin kanssa. Pohjat käytiin läpi yksi kerrallaan ja kommentoimme siitä, mitkä asiat kiinnostivat nuoria. Keskustelun edetessä teemoittelin yleisellä tasolla esille tulleita asioita.

Teemoitelluista aiheista esille nousi toisia enemmän tiettyjä aiheita, jotka kiinnostivat sekä nuorempia ja ryhmässä olleita muutamaa vanhempaa sukupolven edustajaa.

Kokonaisuutena workshop toimi, mutta aikaa olisi voinut varata enemmän ja mahdollisesti keskittyä myös enemmän lehden ulkonäköön. Luennolle olisin voinut varata lisää omaa materiaalia ja kertoa esimerkiksi värien merkityksistä ja erilaisista ulkoasuista lehdissä.

5.5 Workshop-tulokset

Workshopin tulokset, mitä ryhmäläisten tekemien luonnosten pohjalta selvisi, olivat suunnilleen samoja asioita, kuin olinkin jo alun perin ajatellut. Tuloksia tuli myös muutamasta aiheesta, mitä itse en ollut aikaisemmin ajatellut, esimerkiksi, että nuoria kiinnostaa paikallisuus enemmän kuin oli olettanut. Alussa päätin muutamän väittämän itselleni asioista, jotka mahdollisesti tulevat esille, ja joiden pohjalta tein tutkimuksen. Väittämiä ei ollut tarkoitus kertoa ryhmäläisille, koska en halunnut väittämien johdattelevan ryhmäläisten mielipiteitä omien mielipiteideni suuntaan. Väittämät olivat:

- Nuorten juttujen lukeminen vähäistä
- Yhä useammat nuoret kiinnostuneempia ulkomaiden asioista
- Haluavat lyhyempiä juttukokonaisuuksia
- Julkkiset kiinnostavia
- Melkein samat asiat kiinnostavat, kuin aikuisiakin

Lopulta workshopissa ryhmäläisten luonnosten pohjalta esille tulleiden tuloksien aiheita olivat:

- Paikallisuus

Paikallisuus oli aihe, mikä kiinnosti sekä nuoria että aikuisiakin. Nuoria kiinnostivat varsinkin oman yhteisön nuorista tehdyt jutut. Nuoria kiehtoi ajatus siitäkin,

kuinka tavallinen kadun tallaaja tuotaisiin esille. Myös muut paikalliset asiat, esimerkiksi tapahtumat ja talven jälkeen teiden kunnossapito, sekä lähialueella tehdyt kunnan päätökset. Varsinkin kiinnostus teiden kunnossapitoon ja päätösten tekoon yllättivät, koska itse oletin sen olevan aiheena pitkästyttävä. Tämä aiheena sopisi enemmän aktiivisen nuoren mielenkiinnoksi, mutta yllättäen aihe oli kiinnostava koko ryhmälle.

- Tapahtumat ja myyntipalsta

Tapahtumat kiinnostivat sekä nuorempia ja vanhempia, mutta ehdotus myyntipalstasta tuli nuorten puolelta (kuvio 9.) Muutama ryhmäläinen ehdotti käytettyjen koulukirjojen myyntipalstaa Nuoppari-aukeamalle. Tämä helpottaisi kalliiden kirjojen huokeammalla hinnalla ostamisen, tämäkin opiskelijabudjettiin sopivaksi ajateltuna.

Kuvio 9. Luonnos, josta kävi ilmi ryhmäläisen kiinnostus tapahtumia ja myyntipalstaa kohtaan.

- Henkilöjuttuja tavallisista ihmisistä, paikallisista

Yllätyksenä tuli, että varsinkin nuoret olisivat todella kiinnostuneita lukemaan paikallisten ihmisten elämään liittyvistä jutuista. Varsinkin oman ikäiset nuoret ja heidän elämänsä kiinnosti nuoria.

- Erikoisempia juttuaiheita

Esimerkkejä uusista juttuaiheista tuli paljon aiheita nuorisokulttuuriin liittyvistä asioista. Esimerkiksi tatuointikulttuuri ja tatuointien takana olevat tarinat kiinnostivat (kuvio 10.)

Kuvio 10. Luonnos, josta kävi ilmi ryhmäläisen kiinnostus yhteiskunnallista aktiivisuutta ja tavallisuudesta poikkeavia juttuja kohtaan.

- Isompia kuvia

Isommat kuvat tulivat esille melkein kaikkien ryhmäläisten töistä. Pohjiin haluttiin enemmän visuaalisuutta ja kiinnostavuutta isompien ja hienompien kuvien kautta. Isompia kuvia ehdottivat sekä vanhemmat että nuoremmat ryhmäläiset.

Huomasin nuoria kiinnostavan suunnilleen samat asiat kuin vanhempiakin ihmisiä. Nuorilla, kuitenkin on eri elämäntilanne, kuin vanhemmilla ihmisillä, joten se toi tuloksiin eroavaisuuksia. Esimerkiksi vanhemmilla on aikaa ja mahdollisesti enemmän varaa matkusteluun (kuvio 11.) He halusivat myös pidempiä juttu kokonaisuuksia verrattuna nuorempiin.

Kuvio 11. Luonnos, josta käy ilmi kiinnostus matkailua ja isompaa juttu kokonaisuutta kohtaan.

Huomasin aiheiden vaihtelevan esimerkiksi rahan käyttöön liittyvän, nuoremmat henkilöt toivoivat juttuaiheisiin liittyen ohjeita pienen budjetin ruokiin ja käytettyjen koulukirjojen myyntipalstan, kun taas vanhemmat eläke-ikäiset vertailukohdat halusivat matkailuun liittyviä aihealueita juttuihin.

Kuitenkin yleistettynä koko ryhmä oli kiinnostunut suunnilleen samoista aihealueista. Koko ryhmää iästä riippumatta kiinnosti paikallisuus. Heille tärkeää oli lukea uutisia omasta paikkakunnasta ja tutuista ihmisistä. Varsinkin se, että normaali kansalaista tuotaisiin juttujen aiheena enemmän esille esimerkiksi gallupkyselyissä ja jutuissa.

Toisena esille tulleena aiheena olivat opiskeluun liittyvät aiheet, esimerkiksi käytettyjen koulukirjojen myyntiin tarkoitettu palsta ja opiskelijabudjettiin sopivan hintainen viikon ruokalista. Pohjiin toivottiin myös isompia kuvia.

5.6 Workshop-ryhmän toiveet

Pohjien suunnittelukriteereiksi nuorten mielestä nousivat kuvien tärkeys. Pohjan ulkonäkö oli heille tärkeää, mutta he eivät tieneet, miten siihen saa enemmän kiinnostavuutta, kuin kuvien lisäämisellä ja niiden koon suurentamisella. Heille tärkeää oli myös, että kuvien laatu täytyisi olla todella hyvä.

Ryhmän luonnosten kautta tuli myös selväksi, ettei heitä kiinnostanut lukea vain yhtä pitkää artikkelia, vaan useampaa pientä. Tai sitten, että isommassa artikkelissa olisi useampi pienempi kokonaisuus.

6 UUDET TAITTOPOHJAT NUORISON AKTIVOIMISEKSI

6.1 Suunnittelutyön kriteerit

Suunnittelutyöni tarkoituksena on muokata Nuopparin taittopohja workshopissa ilmi tulleiden nuorten mielipiteiden ja ideoiden pohjalta. Taittopohjia on kolme kappaletta, joista ensimmäinen on lehden alkuperäistä linjaa mukaileva taittopohja muokattuna toimimaan paremmin sen kohderyhmän huomioonottaen. Toinen taittopohja mukailee edelleen lehden omaa linjaa, mutta mukana on nuorilta saatuja ideoita enemmän, kuin edellisessä. Tarkoituksena on antaa lehden henkilökunnalle mahdollisuus edetä ja kehittyä omaan tahtiin, jolloin he voivat käyttää pohjissa tulleita uusia ajatuksia sen mukaan, miten se lehden kehitykseen sopii. Kolmas pohja on suunniteltu kokonaan nuorten mielipiteiden pohjalta. Kolmas pohja ei täysin tue samaa linjaa, mitä lehdellä on tähän päivään saakka käytetty. Tarkoituksena on avata lehden henkilökunnan silmiä uusille mahdollisuuksille ja antaa eväitä kehittyä täysin erilaiselle linjalle, mihin he ovat tottuneet. Kolmen taittopohjan ideana on, että ne toimivat kuin palapeli. Pohjien elementtejä voidaan sekoittaa keskenään, jolloin Nuopparilla on mahdollisuus olla vähän erilainen joka kerta ja antaa enemmän mahdollisuuksia sisällön suhteen Kalajokilaakson nuorten lehtikerhon Nuopparin juttujen tekijöille.

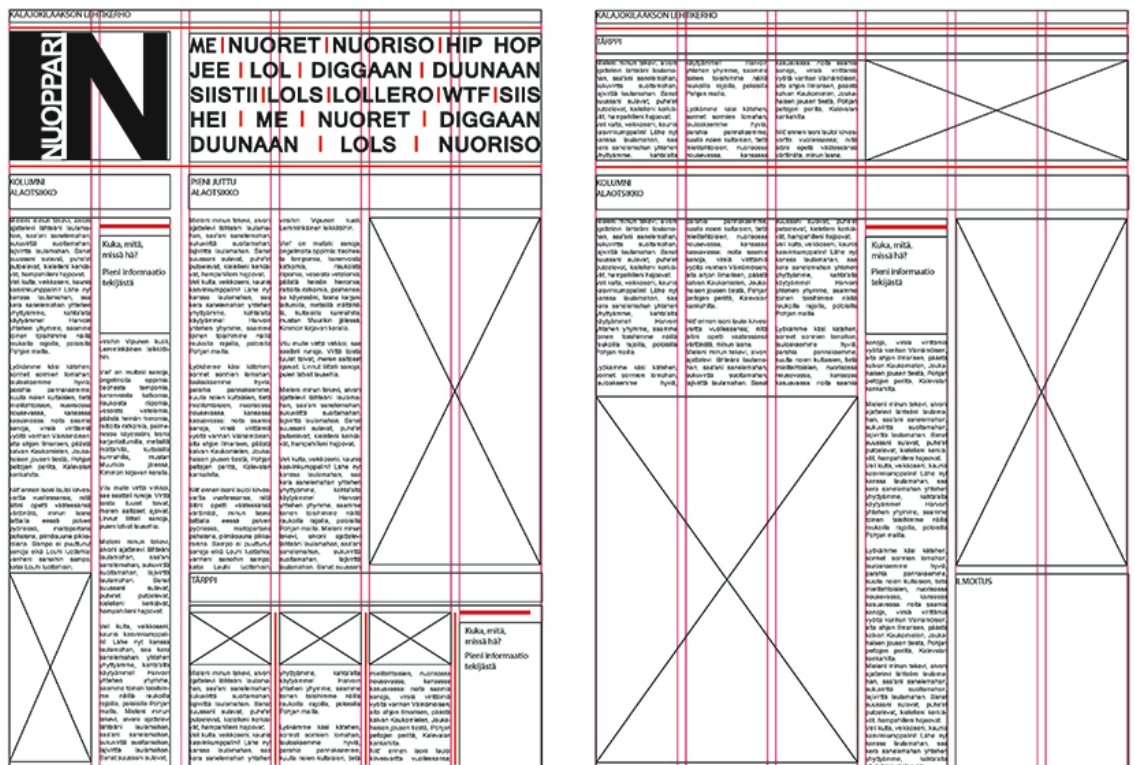
Työni tuloksena muodostuvat uudet taittopohjat ja ulkonäkö Nuopparille, jotka olen suunnitellut workshopissa saatujen tuloksien pohjalta. Pohjien on tarkoitus myös toimia muissa opetustilanteissa, joissa voidaan myös hyödyntää käyttämäni workshop osallistavaa menetelmää. Suunnittelen kolmannelle uutta suuntaa antavalle pohjalle käsikirjan, joka esittelee Nuopparin tulevaisuuden kehitys mahdollisuudet.

6.2 Ideat

Ongelmana suunnittelussa on, miten uudistaa, mutta silti edelleen säilyttää sama linja, mikä lehdessä on jo aiemmin määrätty. Suunnittelutyö onkin jatkuvaa vanhoillisen ja uuden modernin ulkoasun välillä tasapainottelua. Siksi työni tuloksena

tuleekin kolme pohjaa, joista ensimmäinen mukailee lehden linjaa, ja toinen, joka irtautuu tästä ajatuksesta, mutta silti pysyttelee osin samalla linjalla. Kolmas suunnitelma taas on villikortti, joka on suunniteltu kokonaan nuorille järjestämäni workshopin pohjalta ja keskittyy vain ja ainoastaan siihen, kuinka pohjasta saadaan nuoria kiinnostava ja palvelee sitä ajatusta. Kuvissa 12,13 ja 14 on ensimmäiset luonnokset pohjista.

Suunnittelun vaiheissa mukana käytin Lasse Rantasen teosta ”Mistä on hyvät lehdet tehty? Visuaalisen Journalismin keittokirja”, joka on ilmestynyt vuonna 2007 ja teoksen kautta saan teorialiedon mukaan suunnittelutyön tueksi. Lasse Rantanen on graafinen suunnittelija, joka on erikoistunut visuaaliseen muotoiluun ja tarkemmin lehtien visuaaliseen muotoiluun (Rantanen 2007.)

Kuvio 12. Luonnos taittopohjasta, joka on muokattu naistenlehtimäiseksi. Sivu 1-2.

Suunnittelutyön aloitin etsimällä inspiraatiota aikakauslehdistä. Ensimmäiseen luonnokseen ideoita etsin naisten lehdistä (kuvio 12.) Tarkoituksena oli suunnitella sellainen pohja, jolle tulevat palstat olisivat vapaa-ajalle sopivaa helppoa lukemista, jotta kynnyks tarttua sanomalehteen ei ole nuorelle liian suuri. Rantasen (2007,

17) mukaan aikakauslehti käyttöliittymänä on helposti lähestyttävä, koska lukija voi itse määrittää vastaanottamisen tahdin. Rantasen mukaan silmäilevän selailijan silmien eteen avautuu yksittäisten sivujen sijaan ihmisen näkökenttään sopivia aukeamia.

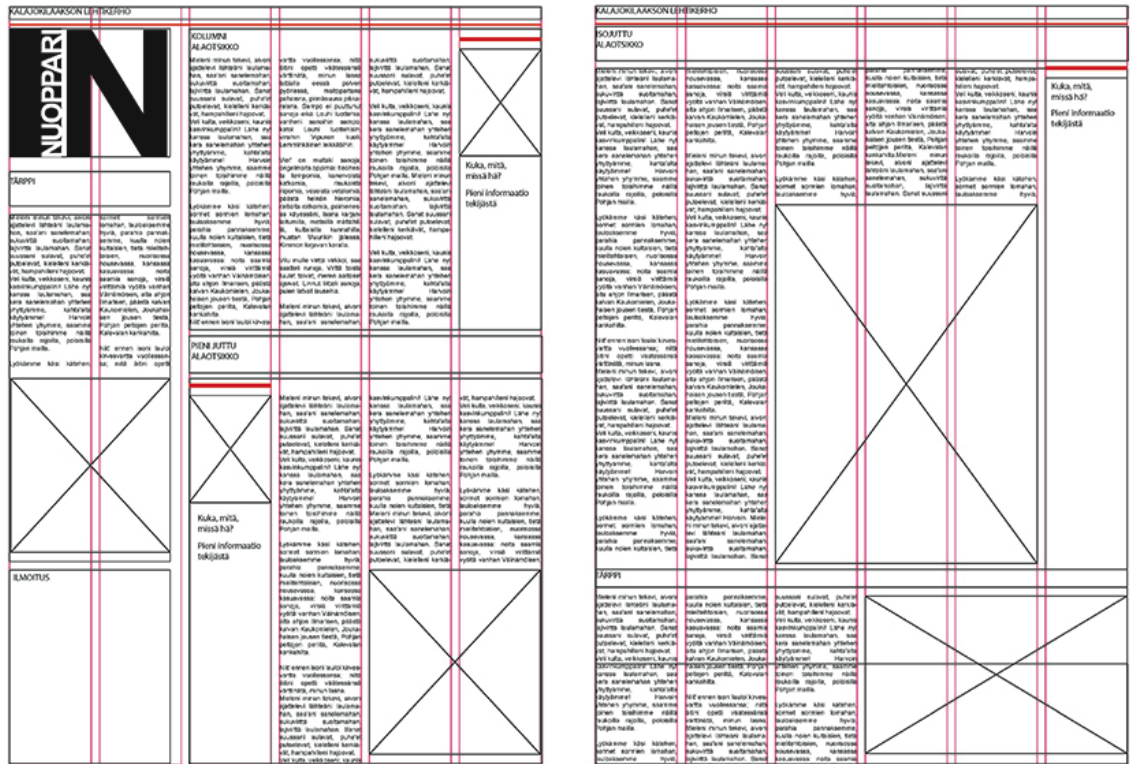
Huomasin yllä mainitun sopivan myös Nuopparin suunnitteluprosessiin, vaikka kyseessä on sanomalehti. Kuten raportin alussa huomattiin, nuoret lukevat nykyai-kaista mediaa silmäillen. Erilaiset välineet median seuraamiseen mahdollistavat median nopean selailun, eikä yhteen juttukokonaisuuteen keskitytä yhtä kauan kuin ennen. Jotta pohjia voidaan käyttää tulevaisuudessa monipuolisoin keinoin, mahdollisesti myös sähköisenä, jos lehti niin päättää, täytyy pohjan sopia myös nopeasti selailtavaksi. Jotta mielenkiinto säilytettäisiin, juttukokonaisuuksista voi tehdä lyhyempiä ja kiinnostavia, mutta sisällöstä ei saa silti tinkiä.

Näille pohjille on myös tarkoituksena suunnitella eri aiheisia moduuleja, joita voidaan hyödyntää aina sen mukaan, mitä nuoret haluavat sillä hetkellä kirjoittaa ja suunnitella. Moduuleilla tarkoitan pieniä palstoja, joille suunnittelen paikkoja taitto-pohjiin. Esimerkkejä näistä moduuleista ovat, ”JUST NYTTE” –palsta, nuorille suunnattu tapahtumapalsta, vanhojen koulukirjojen myynti tekstari -palsta, viikon-ruokalista opiskelijabudjetilla –palsta, ym.

Jokainen lehti tarvitsee klassikko palstan, eli vakipalstoja, jotka ovat kyseiselle lehdelle ominaisia ja ainutkertaisia, joita lukija odottaa ja niistä myös lehti muiste-taan (Rantanen 2007, 63.) Moduulit, eli palstat, on tarkoitus suunnitella niin, että niistä pari olisi pysyviä joka aukeamassa ilmestyviä ja, että niistä nuoret myös tun-nistaisivat aukeaman. Ne olisivat aukeaman omat klassikkopalstat.

Aikakauslehden sivuja ei kannata suunnitella yksittäisinä sivuina, vaan kokonai-suutena, jossa aukeaman kummatkin sivut vaikuttavat toisiinsa (Rantanen 2007, 17). Aukeamalle kannattaakin siis suunnitella pieniä silmäilyyn sopivia juttu koko-naisuuksia, jotka muodostavat aukeaman, eivätkä keskity vain jompaankumpaan sivuun. Huomasinkin ensimmäisten luonnosten (kuviot 12-13) olevan suunniteltu liiaksi sivu kerrallaan, eikä kokonaisuutena. Tästä luonnoksesta jatkokehitykseen lähti aukeaman alku (logo ja aloitus), sekä palsta jolla esitellään tärppejä, joka myöhemmin sai nimen ”Just Nytte” –palsta.

Aukeama on tarkoitus olla kuin oma lehtensä. Taittopohjasta löytyvät samat palstat, kuin oikean lehden ensimmäisiltä sivuilta, joita ovat apinalaatikko, joka esittelee aukeaman tekijät, pääkirjoitus, kolumni. Nuoppari-aukeama toimisi kuin itsenäinen lehti, vaikka onkin osa Kalajokilaakso-lehden tabloid-lehteä.

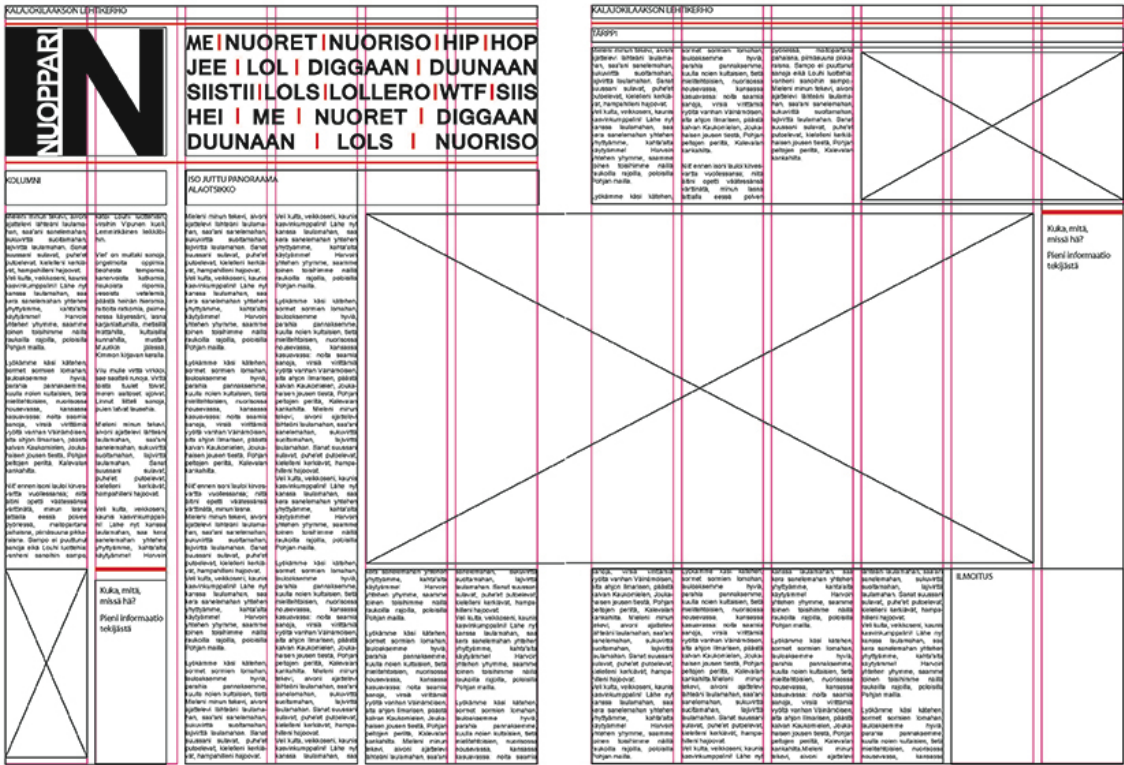

Kuvio 13. Luonnos taittopohjasta, jotka on muokattu edellisen luonnoksen pohjalta. Sivut 1-2.

Seuraavan luonnoksen (kuviot 13) suunnittelin edellisen luonnoksen pohjalta, mutta huomasin edellisessä pohjassa aloituksen toimineen paremmin, kun se oli koko sivun leveydeltä. Rantasen (2007, 17), mukaan lukijan katse osuu aukeaman yläosaan, joka on lehden arvokkain alue. Selailija Rantasen mukaan silmäilee vaakasuuntaisesti edeten mielenkiintoista sisältöä etsien. Rantasen mukaan yläosan elementeillä voi houkuttaa lukijaa ja opastaa yläosaan sijoitetuilla asioilla.

Palstat, jotka pohjissa täytyy olla ovat kolumni ja yksi isompi juttu kokonaisuus. Näille ei myöskään löytynyt sopivia paikkoja tässä luonnoksessa. Tässä luonnoksessa kuitenkin toimi idea ilmoituksesta, joten halusin lisätä ilmoitustilan mahdollisuuden myös seuraaviin luonnoksiin. Rantasen (2007, 17), mukaan ilmoitukset

kannattaa sijoittaa oikeanpuoleisille sivuille, koska suurimman osan selailijoista katsotaan ohjaavan selailua vasemmalla kädellä. Rantanen kirjoittaa myös samanlaisen materiaalin sijoittamisen samalle sivulle sopivan myös paremmin lukijalle, koska jos lukija löytää toimituksellisen aineiston aina vasemmalta, lukusuunnan takia jää tilaa sijoittaa tärkeitä sanoja vasemmalle. Rantasen mukaan myös sanomalehden sivujen velttouden takia tärkeitä tekstejä tai kuvia ei kannata sijoittaa taitteeseen, koska selailija näkee ensimmäisenä ulkolaitoihin sijoitetut asiat.

Kuvio 14. Luonnos taittopohjasta, joka on muokattu edellisen luonnoksen pohjalta, ja mallina lehden panoraama –sivu. Sivut 1-2.

Kolmannessa luonnoksessa (kuvio 14) kuva jatkuu koko aukeamalla, jollaisia aukeamia käytetään myös muulla Kalajokilaakson tabloidissa. Workshopin perusteella nuoret halusivat isompia kuvia verrattuna nykyiseen. Tässä kuvan vaikutus on suuri, mutta muulle materiaalille jää vähän tilaa pohjaan.

6.3 Valinnat ja perustelut

Lopulta luonnoksista kaksi on tehty loppuun, jotta lehti voi mahdollisesti halutessaan käyttää pohjia. Kolmannesta taittopohjasta kehittelemällä uuden ulkonäön ja tyyli-suunnan mihin Nuopparin tekijät voivat tulevaisuudessa pyrkiä. Kolmannelle taittopohjalle suunniteltiin myös käsikirjan, mikä esittelee uuden tyylin ja mahdollisuudet mihin Nuoppari voi parhaimmillaan kehittyä kokonaisuudessaan. Värimaailma on säilynyt saman kuin lehdessä.

##KALAJOKILAAN SUORILAAKSO B' W' D' T' Y' T' Y' T' Y'

KALAJOKILAAN NUORTEN LEHTIKERHO

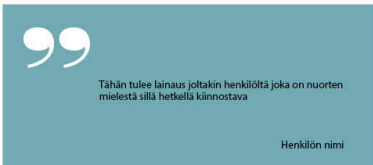
KOLUMNI

Jätkien tulo, ensimmäiset Hämäläiset, uusia entisiä nuoria poljettiin rannalla, lähi Toivolaan. Teksti ja kuvat: Pirjo Tuori. Tälläkään kolumnilla ei ole mitään erityistä merkitystä. Pöytäkirja on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

Heidän läsnä, joka oli mukana... Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

SYVÄTII VALOKUVA

##KALAJOKILAAN SUORILAAKSO B' W' D' T' Y' T' Y' T' Y'

Henkilön nimi

Juttu 1.

Jätkien tulo, ensimmäiset Hämäläiset, uusia entisiä nuoria poljettiin rannalla, lähi Toivolaan. Teksti ja kuvat: Pirjo Tuori. Tälläkään kolumnilla ei ole mitään erityistä merkitystä. Pöytäkirja on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

Heidän läsnä, joka oli mukana... Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

KUVAKAPITÄLI KUVATEKSTI

##KALAJOKILAAN SUORILAAKSO B' W' D' T' Y' T' Y' T' Y'

Henkilön nimi

Juttu 2.

Jätkien tulo, ensimmäiset Hämäläiset, uusia entisiä nuoria poljettiin rannalla, lähi Toivolaan. Teksti ja kuvat: Pirjo Tuori. Tälläkään kolumnilla ei ole mitään erityistä merkitystä. Pöytäkirja on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

Heidän läsnä, joka oli mukana... Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa. Mukaan on otettu myös ne, jotka eivät ole vielä täysin valmiita. Tämä on se, joka pitää paikkansa.

KUVAKAPITÄLI KUVATEKSTI

Kuvio 15. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja ensimmäisestä valinnasta.

Ensimmäisenä valintana lehdele oli taittopohja, jossa on mahdollisuus yhdelle isommalle jutulle ja yhdelle pienemmälle (kuvio 15.) Pohjassa pysyvinä elementteinä toistuu kolumni ja iso juttu. Vaihtelevasti mukana voi olla palsta, jolla on ajankohtaisia asioita nuorille sekä tapahtuma ja koulukirjojen tekstin myyntipalsta. Tarvittaessa tilaa pienemmälle jutulle voi taittaja ottaa ajankohtais- tai tapahtumapalstalta. Taittopohjalta löytyy myös tilaa ilmoitukselle, jos mainostaja joka haluaa

ostaa tilan löytyy. Tarkoituksena olisi, että pohjasta löytyisi aina myös apinalaatikko, joka esittelee aukeaman tekijät. Aukeaman yläreunaan tulisi myös tilaa mihin tekijät voivat nostaa sen hetkisen kiinnostavan henkilön tai jonkun aukeaman tekijän lausahduksen.

Taittopohjasta löytyy workshopissa mukana olleiden ryhmäläisten toive, että kuvia olisi enemmän (kuvio 9.) Ryhmäläiset toivoivat myös, että aukeaman tekijät pääsivät paremmin esille (kuvio 10.) Sen vuoksi liitin pohjaan mukaan myös apinalaattikon. Pohjassa on myös useampia pieniä juttukokonaisuuksia, koska useimmista nuorten luonnoksista kävi ilmi, että lyhyet jutut olivat kiinnostavampia (kuvio 10.)

Kuvio 16. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja toisesta valinnasta.

Toisena valintana oli pohja, joka mukailee ehkä eniten lehden entistä omaa linjaa. Pohjassa pysyvinä elementteinä toistuu kolumni ja iso juttu (kuvio 16.) Mukana pohjassa voi olla ajankohtaisia asioita nuorille esittelevä ”Just Nytte” –palsta, mutta se ei ole pakollinen jos ensimmäisen sivun juttukokonaisuus tarvitsee tilaa. Toisella sivulla yllä on tilaa tapahtumapalstalle ja koulukirjojen tekstri myyntipalstalle.

Taittopohjasta löytyy edelleen mahdollisuus tuoda jutun tekijät enemmän esille, mutta jutuille on annettu enemmän tilaa poistamalla apinalaatikko sivusta. Workshopissa mukana olleiden ryhmäläisten toiveena oli ottaa mukaan tapahtumapalsta, jolle tällä pohjalla löytyy paljon tilaa. Ryhmäläisille myös myyntipalsta oli tärkeä, joka löytyy myös pohjasta.

#Tämän viikon hashtagit

#makingmemories // #weekend // #LOL

#ThrowbackTuesday #petoonirti

#selfie // #Throwback Thursday // #belfie

#picoftheday // #summer // #Caturday

JUST NYTTE

KOMMENTTI KUMARDESTI	KOMMENTTI KUMARDESTI	KOMMENTTI KUMARDESTI
----------------------	----------------------	----------------------

Kukka tahi

#HAUSKAA FANTOIA
#HAUSKA FAKTA
#HAUSKA FAKTA

KOLUMNI

Juttu

Täällä on... (text continues)

TAPAHTUMIA

Kokouksen... (text continues)

Kukka tahi

#HAUSKAA FANTOIA
#HAUSKA FAKTA
#HAUSKA FAKTA

KOLUMNI

Juttu

Täällä on... (text continues)

TAPAHTUMIA

Kokouksen... (text continues)

Kukka tahi

#HAUSKAA FANTOIA
#HAUSKA FAKTA
#HAUSKA FAKTA

Kuvio 17. Vielä viimeistelemätön taitto-pohja kolmannesta valinnasta.

Nuopparin uutta tyyliliä muokkasin kolmannesta pohjasta, missä suunnittelin aukeaman kokonaisuudessaan, eikä vain sivu kerrallaan (kuvio 17.) Pohja ei myöskään ollut täysin lendelle tuttua linjaa.

6.3.1 Asiakkaan palaute

Asiakkaan palaute taittopohjiin oli positiivista. Hänen mielestään kaikki pohjat olivat käyttökelpoisia ja lehden saman värimaailman säilyttäminen on ollut oikea rat-

kaisu. Toimeksiantaja kuitenkin toivoi lisää pieniä muutoksia taittopohjiin, esimerkiksi nostoja ja väliotsikoita.

Asiakas itse piti pohjasta, jossa on hyödynnetty isoa kuvatilaa ja ”hastageja”. Muissa pohjissa asiakkaan mielestä on liian pienet kuvatilat.

Asiakas huomasi kuitenkin selkeän ongelman luettavuuden ja ulkoasun kannalta, koska juttutilat ovat pitkiä ja niitä ei ollut jaoteltu tarpeeksi. Juuri siksi asiakas pyysi, että juttuja voisi jaotella nostoilla ja väliotsikoilla.

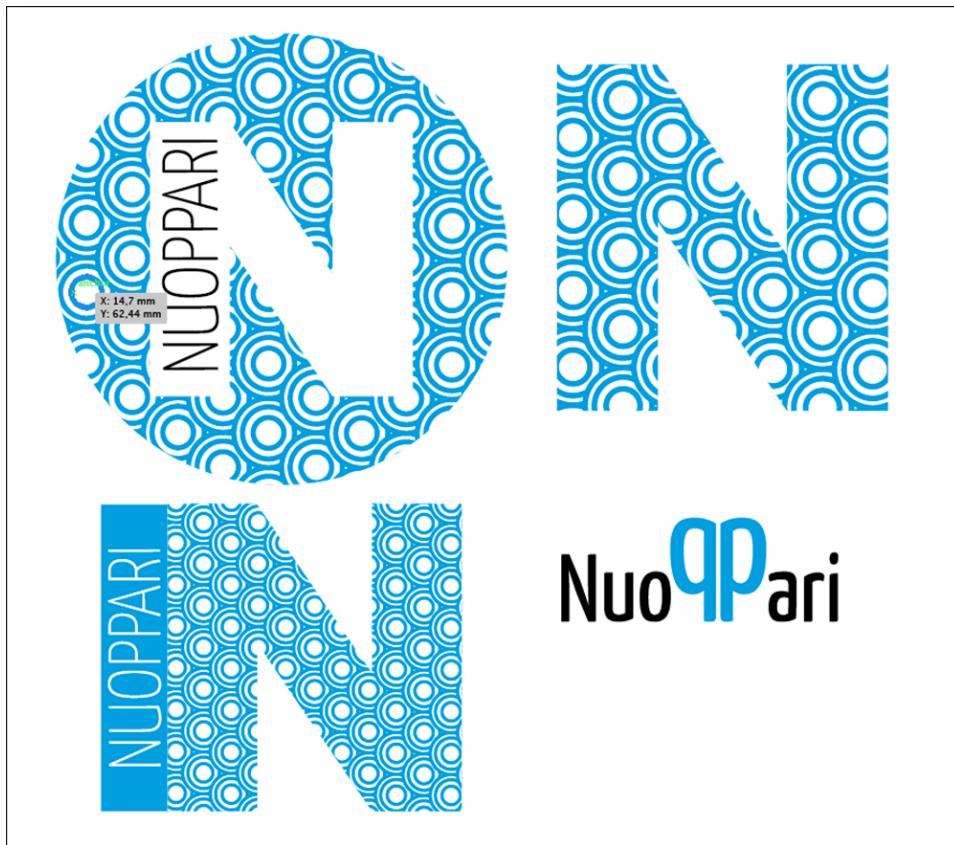
Asiakas kuitenkin huomauttaa, että vaikka Nuopparia on tarkoitus uudistaa, uudistus ei kuitenkaan saa erottautua kielteisellä tavalla lehden omasta linjasta.

6.3.2 Päätökset asiakkaan palautteen pohjalta

Lopulta suunnittelin asiakkaalle käytettäväksi kaksi taittopohjaa, jotka ovat suunniteltu kuvioden 16 ja 17 pohjalta. Näiden pohjien on tarkoitus olla suoraan käytettävissä ja lehden omaa linjaa mukailevia. Kolmannen Nuopparin tulevaisuuden kehitysmahdollisuuksia esittävän pohjan suunnittelin myös kuvion 17 pohjalta ja uudelle ilmeelle tulee myös ohjeisto.

6.4 Kehittäminen

Nuoppari tarvitsi myös uuden logon. Aloitin suunnittelun tekemällä printin, joka muodostuu pallo-kuviosta. Toistamalla pallo-kuviota sain printin näyttämään samaan aikaan kalan suomuilta ja aallokolta. Ideat printtiin tulivat Kalajokilaakso-lehden tutummasta kutsumanimestä ”Kalajaska”. Kalajaska on kala, jonka nimellä Kalajokilaakso-lehti esiintyy myös Facebookissa. Aallot ja vesi olivat hyvä idea, koska paikoissa, joissa Kalajokilaakso-lehti ilmestyy, kalajoki virtaa läpi.

Kuvio 18. Luonnoksia logoista, joista myöhemmin valitsin vasemman yläkulman pallon.

Luonnoksia (kuvio 18). logoista oli useampi ja lopulta parhaimmiksi valikoituivat logot, joissa oli hyödynnetty jatkuvaa printtiä. Luonnoksista pallo toimi parhaiten, koska sitä pystyy käyttämään pinsseissä ja muissa materiaaleissa. Värin vaihdoin samaan sinisen sävyyn, mitä lehti käyttää.

6.5 Lopullinen tuotos

Lopullisena tuotoksena Kalajokilaakso-lehdelle kehittelin kaksi erilaista taittopohjaa (kuviot 19-20), jotka ovat heti valmiita käytettäväksi kirjaintyyppien vaihtamisen jälkeen. Ensimmäinen näistä pohjista on taittopohja (kuvio 19), jolla kuva jatkuu kummallakin sivulla. Värimaailmana on hyödynnetty samaa sinisen sävyä, jota lehdessä on käytetty aiemminkin. Sivun yläreunaan on myös lisätty nimiö, jossa on hyödynnetty "hasstageja", jotka kertovat aukeaman sen hetkisistä aiheista. Nostoihin olen kehittänyt uudet merkit, jotka kuvastavat kaloja. Mukana taittopohjassa on

myös Nuoppari kysyy-palsta, jolla Nuopparin nuoret saavat kysyä ajankohtaisia kysymyksiä heille tärkeältä ihmiseltä. Esimerkiksi julkisuuden henkilöltä tai tavalliselta ihmiseltä. Nuoppari kysyy-palstan yhteydessä on annettu lukijoille mahdollisuus vastata kysymykseen netin kautta. Taittopohjaan olen myös halunnut lisätä enemmän mahdollisuuksia tuoda esille nuoria, jotka ovat tehneet aukeaman. Siksi lisäksi taittopohjaan informaatiolaatikon jutun sivuun, johon lisätä tietoa, ja kuvan jutun tekijästä. Lisänä on myös apinalaatikko, johon voi kirjoittaa kaikkien nuorten nimet, ja heiltä pienet lainaukset, esimerkiksi motot. Aukeaman sivuun olen varannut tilaa tapahtuma- ja koulukirjojen myyntipalstoille. Samalla sivulla on myös varattu tilaa ilmoitukselle (kuvio 19.)

KOLUMNI

Tähän tulee nosto.

Tähän tulee nosto.

Tähän tulee nosto.

NUOPPARI

#Tämän viikon hashtag // #Caturday // #LOL // #makingmemories // #weekend // #selfie // #ThrowbackTuesday // #Throwback Thursday // #petoonirti // #summer // #hashtag // #hashtag

Mitä mieltä sinä olet? Kysymys... Vastaa meille osoitteeseen kp24.fi

N

Nuoppari kysyy

Toisen roska, on toisen AARRE

TAPA-

MADE BY

Piinja Tuori

Piinja Tuori

Piinja Tuori

Piinja Tuori

Piinja Tuori

Piinja Tuori

ILMOITUS

KOULUKUORIEN VAIHTO (EKSTRA-PALSTA)

ILMOITUS

Kuvio 19. Ensimmäinen vaihtoehto lopullisista taittopohjista.

Taittopohjassa on käytetty samaa sinisen sävyä kuin sanomalehdessä. Vanhassa taittopohjassa on käytetty korostusvärinä punaista. Itse valitsin sinisen värin, koska se mielletään raikkaaksi. Toisaalta taas sinistä on kuvattu konservatiiviseksi ja etäiseksi (Rantanen 2007, 174).

Punaista luonnehditaan aktiiviseksi ja kuumaksi. Muita tulkintoja ovat intohimo, rakkaus, vallankumous sekä vaara. Punainen on myös pysäyttävä väri, mikä sopii kohtiin, joita halutaan korostaa. (Rantanen 2007, 174.)

KOLUMNI

Tähän tulee

NUOPARI

Juttu 1.

Nuopari

Välitikkö

JUST NYTTE

Juttu 2.

Nuopari

Välitikkö

Tähän tulee

NUOPARI

Juttu 1.

Nuopari

Välitikkö

KUVATEKSTIKUVAUKSETI

KUVATEKSTIKUVAUKSETI

KUVATEKSTIKUVAUKSETI

Kuvio 20. Toinen vaihtoehto lopullisista taittopohjista.

Toinen vaihtoehto (kuvio 20) Nuoparin taittopohjista on muuten sama, kuin edellinen, mutta juttujen paikkoja on kaksi. Mukana on myös palsta, jolle voi kirjoittaa nuoria kiinnostavia ajankohtaisia asioita, palstan nimi on "Just Nytte". Nimiö on vain ensimmäisellä sivulla, jossa on tilaa kirjoittaa lainaus nuoria kiinnostavalta ihmiseltä.

6.5.1 Nuoparin tulevaisuus

Nuoparin uuden ilmeestä on kaksi vaihtoehtoa (kuviot 21-22). Ensimmäinen, jossa on käytetty vektorigrifiikkaa nimiössä (kuvio 21) ja toinen kuvanimiöllä (kuvio 22). Halusin aukeaman erottuvan lukijalle, joka selailee läpi sanomalehteä. Ranta-

nen (2007, 71) kirjoittaa, että jos lukija on alkanut selaillla lehteä, on ensimmäinen erä on hänen mukaansa voitettu. Hän kirjoittaa, että on tärkeää antaa lukijalle informaatiota lehdestä niin, että hän tietää mistä osasta lehteä löytää mitään.

Siitä syystä suunnittelin aukeaman nimiön yläreunassa erottumaan hyvin ja sijoitin logon näkyvään paikkaan yläreunaan. Rantanen (2007, 100) mukailee, että logon paikka on kaupallisuuden takia lehden yläreunassa, koska siten se erottuu helpoiten.

Uuden tyylin taittopohjassa (kuvio 21) on käytetty nimiössä graafista elementtiä. Liitteessä 1. on kuva pohjasta, jolla on säilytetty kuvien käytöstä esimerkit ja paletalevyedet.

Kuvio 21. Kolmas taittopohja, jossa vektorigrifiikka nimiö.

Taittopohjassa olen halunnut käyttää somisteita, jotka tuovat nuorekasta ilmettä Nuoparille. Raikkaat värit ja selkeä kokonaisuus tuovat mukavan lukuhetken nuorelle. Halusin, että nuoresta ei tunnu, että hänet velvoitetaan lukemaan pitkiä, ja

raskaita tekstikokonaisuuksia. Pienillä tekstikokonaisuuksilla nuorella on oma valta valita, mitä hän lukee ja kuinka kauan keskittyy tekstiin.

Uuden tyylin toisessa versiossa (kuvio 22) on käytetty kuvaa nimiössä. Pohjan kuvien käytöstä ja palstaleveydet löytyy Liitteestä 2.

Kuvio 22. Kolmas taittopohja, jolla kuvanimiö.

6.5.2 Nuoparin uuden tyylin käsikirja

Nuoparin tulevaisuuden mahdollisuuksia esittelevä ohjeisto on liite 3. Ohjeistossa esittelen Nuoparin taittopohjat ja logon käytön. Ohjeistossa esittelen myös millaisia muita mahdollisuuksia Nuoparilla on tulevaisuudessa. Esimerkkinä käytän haastatteluja, jotka tehdään paikanpäällä. Nuopari voisi jalkautua erilaisiin tapahtumiin ja tehdä haastatteluja. Ne voidaan julkaista tekstimuodossa lehteen ja kuvattuna nettiin.

Esittelen myös, miten kohderyhmää eli nuoria voidaan käyttää hyväksi lehden suunnittelussa tulevaisuudessa ja miten suunnittelemani materiaaleja voidaan käyttää hyödyksi koulussa.

6.6 Workshop-menetelmän käyttö tulevaisuudessa

Suunnittelemani workshopin pohjalta Kalajokilaakso voi tulevaisuudessa saada uusia ideoita lehden kehittämiseen. Workshop-menetelmää voi hyödyntää useaan tarkoitukseen rakennetta muuttamalla ja kohderyhmää vaihtamalla. Workshop toimii tilanteessa, jossa lehti tarvitsee ideoita jonkin tietyn asian muuttamiseen. Workshopin tavoite täytyy olla selvillä sekä pitäjille että ryhmälle. Tulokset voivat jäädä vähiin, jos tavoitteet jäävät epäselviksi ryhmälle.

Workshop toimii myös tilanteessa, jossa koulu haluaa tehdä jonkin luokan kesken oman lehden. Tällöin luokka muodostaa oman Nuoppari-lehtikerhon, joka yhdessä muodostaa luokalle lehden tai lehden sivuja. Suunnittelemani taittopohjia voidaan käyttää luonnostelun pohjana.

Vaikka lehdelle ei ole nykyisessä muodossaan tarpeeksi aikaa ja resursseja keskittyä muodostamaan pysyvää suhdetta koulujen kanssa, heidän on tulevaisuudessa helpompi aloittaa kehittämään erilaisia työpajoja tekemieni materiaalien ja workshop-rakenteen pohjalta.

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Tavoitteena opinnäytetyöllä oli suunnitella Nuopparille uudet taittopohjat. Lopulta suunnittelin Nuopparille uudet taittopohjat sekä uuden tyyllisuunnan tulevaisuutta varten. Halusin myös parantaa sanomalehden ja koulujen yhteistyötä, mikä toteutui koululla järjestetyn workshopin kautta.

Workshop toimi hyvin suunnittelun tukena. Workshop sai hyvän vastaanoton koululta. Jos työpaja olisi saatu sisältymään johonkin koulun omaan kurssiin, olisi osallistujamäärä ollut suurempi. Koska workshop työpajaa ei saatu sisältymään meneillään olevaan kurssiin, jäivät useat opiskelijat pois, koska workshop ei ollut pakollinen. Toisaalta paikalle tulivat juuri he, joita workshop kiinnosti. Ryhmäläiset pitivät työpajasta ja olivat rohkeasti mukana. Uskon työpajani parantaneen koulun ja lehden yhteistyötä, koska workshopin kautta lehdellä oli hyvä syy tavata nuoria. Suunnittelun yhteyteen työpajan tekeminen sopi hyvin. Kun tarkastelun alla oli suoraan Nuopparin kohderyhmä, sain tätä kautta parhaimmat ideat. Nuorilta sain myös raikkaita ja uusia ideoita, joita muissa sanomalehdissä ei ole keksitty käyttää. Parhaimpia ideoita mielestäni olivat nuorille suunnattu tapahtumaosio ja käytettyjen koulukirjojen myyntiin tarkoitettu osio. Lisäksi sain nuorilta hyvän idean muuttaa myyntiosion tekstiviestillä ilmoitettavaksi.

Kalajokilaakso-lehti sai työni kautta uuden näkökulman Nuopparin tarkasteluun. Uuden tyylin kautta he voivat tulevaisuudessa miettiä Nuopparin uudistamista, vaikka se ei tällä hetkellä olisikaan ajankohtaista. Vaikka suunnittelin lehdelle Nuopparin heti valmiita taittopohjia, voivat lehden taittajat ottaa palasia uuden tyylin pohjista ja kehittää Nuopparia lehdelle sopiviin aikoihin. Halusin antaa lehdelle mahdollisuuden kehittyä omaan tahtiin, eikä velvoittaa hyppäämään suureen muutokseen heti.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää opiskelijaa työelämään ja antaa valmiudet tutkimustyön tekemiseen. Olen opiskelujen alusta alkaen ollut kiinnostunut journalistiikasta ja yleisesti lehden teosta. Jo harjoitteluajani jälkeen, jonka suoritin Kalajokilaaksossa, minulle oli selvää, että haluan suuntautua lehtialalle. Opinnäytetyön jälkeen taitoni ovat kehittyneet suunnittelussa käytettävien ohjelmistojen käytössä ja aikataulujen suunnittelussa. Paineensieto kykyneeni on myös parantunut,

kun kesken opinnäytetyön sairastuin. Silloin ennalta määrittämäni aikataulu muuttui pakosta.

Tutkimusongelmana oli, miten suunnitella nuoria kiinnostavat taittopohjat ja ulkonäkö Nuopparille. Miten suunnitella taittopohja yhdessä kohderyhmän kanssa osallistavan workshopin kautta. Opinnäytetyöni osoittaa, että suunnittelu kohderyhmän avulla osallistavassa workshopissa toimii, kun taustat otetaan huomioon ja sen sopiminen aloitetaan aikaisemmin. Parhaiten se onnistuu, kun järjestää workshopin samaan aikaan, kun koululla on samankaltainen kurssi meneillään.

Opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan opettava kokemus. Ilman Kalajokilaaksolehden antamaa mahdollisuutta tehdä opinnäytetyöni heille, ei oppimiskokemus olisi ollut mahdollinen. Työni jälkeen olen kartuttanut tietojani ja taitojani sekä tunnen olevani valmiimpi työelämään. Olen työni pohjalta löytänyt myös alan, jolle haluan pyrkiä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

- Autio, N. 2014. Ideoita nuorille yhdessä hullutellen: Kalevan osastorajat ylittävä nuorisotiimi on sanomalehdissä harvinaisuus. Suomen lehdistö (9), 12-13.
- Autio, N. 2013b. Lehdet, älkää luovuttako! Suomen lehdistö (9), 12-13.
- Autio, N. 2013a. Lehtitietoa päiväkodista lukioon: opettajat innostuivat sanomalehden käytöstä kouluissa ensin: lehtikustantajia piti herätellä ymmärtämään, että kyseessä on myös lehtien etu. Suomen lehdistö (9), 10-11.
- Hankala, M. 2011. Sanomalehdellä aktiiviseksi kansalaiseksi?: Näkökulmia nuorten sanomalehtien lukijuuteen ja koulun sanomalehtiopetukseen. [Verkojulkaisu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä Studies in Humanities 148. Väitösk. [Viitattu 5.3.2015]. Saatavana: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/25804/9789513941840.pdf?sequence=1>
- Herkman, J. & Vainikka, E. 2012. Lukemisen tavat: lukeminen sosiaalisen median aikakaudella. Tampereen Yliopistopaino Oy- Juvenes Print. Tampere.
- Herranen, J. 2010. Nuoret sanomalehden kohderyhmänä: esimerkkinä Kalajokilaakson koulutusliite. Ylivieska: Keskipohjanmaan Ammattikorkeakoulu. Mediatekniikan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kalajokilaakso-lehti. 2015. Mediakortti. [Verkojulkaisu]. [Viitattu: 2.4.2015]. Saatavana: <http://epaper.fi/read/1802/3kZzbb00>
- Keskipohjanmaan kirjapaino Oyj. 2015. Konserni. [Verkkosivu]. [Viitattu: 2.4.2015]. Saatavana: <http://konserni.kpk.fi/konserni/>
- Matikainen, J. 2011. Muuttuvat mediat: haasteelliset sukupolvet. Suomen graafiset palvelut Oy. Helsinki.
- Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty?: Visuaalisen Journalismin keittokirja. Hill and Knowlton Finland Oy.
- Rytkönen, J. 2011. Paikallislehti ja nuoret. : Miten paikallislehti ottaa nuoret huomioon ja kiinnostaako paikallislehti nuoria? [Verkojulkaisu]. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Viestinnän tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 2.4.2015]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29656/Tutkielma_Johanna_Rytkonen_2011.pdf?sequence=1
- Sanomalehtien Liitto. 2013. KMT 2011-2013. [Ppt-esitys]. [Viitattu 12.4.2015].

- Sassi, S. 2009. Mitä kuuluu yleisölle verkkoviestinnän aikakaudella. Teoksessa: Suhteissa mediaan. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Toim: Kotilainen, S. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Suomi, K. & Kajannes, K. 2011. Ymmärrys hoi!: kirja, läppäri ja muuttuva oppiminen. Kustannusosakeyhtiö HAI. Bookwell Oy. Jyväskylä.
- Tilastokeskus. 2014. Joukkoviestimet 2013: tilasto 1.17. Edita Prima Oy. Helsinki
- Tuori, P. 2014. Nuorten lukutottumukset ja sanomalehti: mikä siis tässä etuoikeutetussa maassa vaikuttaa nuoriin niin radikaalisti, että lukeminen vähenee nuorten keskuudessa koko ajan? Harjoitustyö. Julkaisematon.
- Tuukka, O. 2012. ”Me halutaan pitää nää nuoret meidän lukijoina ja taistella siitä”: nuorten huomioon ottaminen Aamulehdessä, Kalevassa, Keski-suomalaisessa, Savon Sanomissa ja Turun Sanomissa. [Verkkajulkaisu]. Tampere: Tampereen yliopisto. Viestinnän, median ja teatterin yksikkö. Pro gradu-työ. Julkaisematon. [Viitattu 2.4.2015]. Saatavana: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/83200/gradu05579.pdf?sequence=1>
- Väisänen, K. 2011. Mediamuotojen sukupolvet: sanomalehdistä hybridituotteiksi. Teoksessa, Muuttuvat mediat: haasteelliset sukupolvet. Toim. Matikainen, J. Suomen graafiset palvelut Oy. Helsinki.
- Westerlund, B. 2007. A workshop method that involves users talking, doing and making. [Verkkajulkaisu]. Tukholma: Royal institute of technology (KTH) Saatavana: <ftp://ftp.nada.kth.se/IPLab/TechReports/HCI-33.pdf>
- Ängeslevä, L. 19.3.2015. Tietoja Kalajokilaakso-lehden lehtikerhon toiminnasta. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Pinja Tuori. [Viitattu 9.4.2015].

LIITTEET

Liite 1. Nuopparin uuden tyylin taittopohja grafiikkanimiöllä.

Liite 2. Nuopparin uuden tyylin taittopohja kuvanimiöllä.

Liite 3. Nuopparin uuden tyylin käsikirja.